

Lördag

Nya Åland

11 AUGUSTI 2007

NR 175

PRIS 1,20 €

Veteran-FM har startat

SPORT. Ari Weckström var med på plan när veteran-FM i fotboll i går inledades på Ytternäs och Backebergs sportfält. För IFK Mariehamn blev det förlust i första matchen. Ett gäng ynglingar i 45-årsåldern besegrade IFK:arna i inledningsmatchen.

SIDAN 18

Snuslagen duger inte

– EU kräver totalstopp

NYHETER. EU är inte nöjd med det åländska snusförbudet. Efter tio år av diskussioner och lagstiftning finns hotet om böter fortfarande kvar.

I den åländska lagen är snus förbjudet på land och på finländskt och åländskt vatten, men man har tillåtit

försäljning på svenskt och internationellt vatten. Det var inte så EU ville ha det.

Vad gör inbitna åländska snusare när det blir ännu svårare än hittills att få tag på snus? Nya Åland har frågat och svaren är många.

SIDAN 4

Ung bilist. Alarik Söderlund kommer att vara med nästa lördag.

Foto: ANDREAS DIENERT

Motorvänner laddar inför Road Run

NYHETER. Arrangörerna hoppas på uppemot hundra deltagare när Petrolina Hot Rodders lördagen den 18 augusti ordnar Road Run runt Åland.

Tillställningen kommer att samla bilar av alla de slag från både Sverige och Finland. Man räknar med allt mellan 20 och 100 bilar.

SIDAN 20

Olycka vid läktarbygge

NYHETER. En 14-årig pojke skadades i går då han föll från en byggställning vid läktarbygget utanför Hotell Arkipelag.

Pojken som är en av trettio personer som frivilligt sätter upp läktarna inför beachvolleyturneringen Paf Open föll från två meters höjd vilket resulterade i en hjärnskakning samt en stukad handled.

SIDAN 4

Liberalerna till val med sång

NYHETER. Inför höstens val har liberalerna satsat på en egen vallåt.

– Idén uppstod i och med att flera partier i Sverige hade vallåtar för ett par år sedan, säger **Viveka Eriksson**.

Låtens huvudbudskap är att liberalerna vill leda Åland. Musikaliskt kommer låten knappast att gå till historien som något mästerverk. Återstår att se om den lyckas locka väljare.

SIDAN 5

Här blommar löken. Ute på Espholm bland dignande bärbuskar och vajande morotsblast hettar det emellanåt till ordentligt mellan grannarna på kolonilotterna.

Foto: ANDREAS DIENERT

Intrigerna bakom idyllen

NYHETER. Röda hus med vita knutar. Lökrader och vinbärsbuskar. På ytan framstår koloniträdgården på Espholm som en verklig sommaridyll. En plats att koppla bort vardagslivet i staden.

Men skenet bedrar. Tre personer har upprepade gånger fått varning-

ar för sitt otrevliga beteende. Inom kort dimper den allra sista varningen ner i brevlådan.

– Det kan inte fortsätta så här, de skapar vantrivsel bland de andra odlarna, säger **Stig Engström**, ordförande för kolonilottsföreningen. Förutom högljudda gräl och stän-

digt supande, terroriserar de både varandra och trädgårdsgräddor.

– Det är allt från anonyma lappar och textmeddelanden med hotelser till upprepade polisanmälningar. Folk är rädda för dem.

Själva säger de att de bara vill ha lugn och ro.

SIDORNA 2-3

kultur

8

Ann-Mari Krogus har vernissage i Eckerö i morgon. Favoritmotivet just nu är grönsaker.

porträtt

11

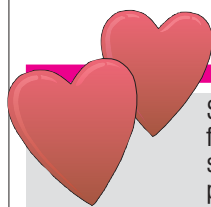
Olof Wrede är en tänkare. Läs hans tankar om bland annat Kuba, religionsundervisning och Åland i veckans sommarporträtt.

nyheter

13

1997 lanserades Tamagotchin. I dag har leksaken moderniserats och finns både på internet och som spel.

nöje

16

Singelsajten, ett webbcommunity för åländska singlar, har lyckats sammanföra åtminstone två par på sina tre månader.

Passa på nu!
UPP TILL **60% RABATT** på utvalt sortiment

KVALITET
& STIL
FÖR HEMMET

allaRum.

I Magazin • Torggatan 6,
22 100 Mariehamn • Tel 15 915
Måndag - fredag 10.00 - 17.30,
lördag 10.00 - 14.30

Olyckligt kolonilotta

Idyll? Många stadsbor utan egen trädgård hyr kolonilotter för att få påta i jorden och skörda egna grödor. Några bygger också små sommarstugor på sin lott för att komma bort från stadslivet ett tag. Trätlystna dryckesbröder är knappast något som då står på önskelistan. Foto: ANDREAS DIENERT

Obehaglig grannfejd på Espholm

Glåpord, fylleslag, hotbrev, polisanmälningar och otrevlig stämning. Så ser situationen ut för trädgårdsodlarna vid kolonilotterna på Espholm.

Två kolonilottsgrannar är ständigt i luven på varann och hotas nu av uppsägning.

– Han är sinnesrubbad, säger den ena.

– De uppträder hotfullt och skrämmer mig, säger den andra.

Kolonilotterna är till för att ge stadsborna möjlighet att odla lite grödor i en trädgård. De färgglada friggebodarna i området avslöjar att många också lever sommarstugeliv där ute. Lugn och ro och stillsamt påtande i jorden är väl vad de flesta förväntar sig av en sådan plats.

I dag är det långt ifrån verklighet på kolonilotterna i södra stan, trots att alla inblandade fridstörare säger att det enda de önskar är lugn och ro.

Uppmärksamma läsare av messpalten har redan kunnat

följa med bråket ute på Espholm under några års tid.

Rädd för hämnd

Ett flertal ryggar krökta över kvickrot och annat ogräs skymtar här och där ute på kolonilotterna, men att hitta någon som vill uttala sig om bråket är inte det lättaste. De flesta skakar bara på huvudet och fortsätter rensa sitt ogräs.

– Nej, usch, det där vill jag inte prata om, säger en och fortsätter fylla hinken med vinbär.

– Jag vill inte diskutera det här, det kommer bara hämnd sen, säger en annan odlare, som efter löfte om anonymitet går med på att prata med Nyan.

– Jag brukar inte vara rädd för att säga vad jag tycker och framträda med namn, men det här är så minerat att jag inte riktigt vill ta risken. Det är ganska oberäkneliga människor det handlar om.

Han berättar att problemen började sedan den tredje personen, vi kan kalla honom Janne, dök upp. Janne och

flickvännen, som i artikeln får heta Lena, kom ganska snart ihop sig med en av sina stuggrannar, ”Peter”.

– Peter är lite speciell, men det fungerade ändå ganska bra tills Janne dök upp. De två går inte alls ihop. De skriker och gapar åt varandra och skapar otrevlig stämning här. De flesta som är här vill ju påta i sin lilla täppa i lugn och ro utan att behöva lyssna på andras bråk.

– De häver i sig en del öl också, alla tre, och då grälar Janne och Lena ofta sinsemellan så stopporna ryker. Senast i lördags kom de hit med lådvis med öl och höll liv i luckan, säger han.

Pilsner till maten

Enligt Lena är det inte så farligt som man får det att framstå som.

– Om man grillar en köttbit måste man väl få ta sig en pilsner till maten? Och det där med lådvis med öl... Jag är ju miljövän, så jag brukar transportera saker i gamla ölkar-tonger istället för i plastlådor.

Att hon och sambon bråkar högljutt vill hon inte heller gå med på.

– Min sambo har tyvärr lite dålig hörsel och vi har tre lotter, så vill man höras måste man ju höja rösten lite. Det är inget konstigt med det, jag förstår inte att det skulle störa nån.

– Att vi skulle bråka är bara bullshit. Det händer väl att man blir lite högljudd ibland, men det betyder ingenting, säger Janne.

Grannarna flyttar

Grannarna verkar dock inte riktigt hålla med.

– Det hörs ofta bråk därifrån, men man får ju vara glad att de inte ger sig på oss andra. Peter däremot springer runt och stör, honom vet jag om flera som haft problem med. Jag har nog också fått mig en och annan släng av hans lynniga skopa, säger den ena odlare Nyan talat med, men poängterar samtidigt att han inte tar parti för någondera stridsparten.

Peter själv säger att han är rädd för att vistas ute på sin kolonilott.

– De betar sig hotfullt och skriker och väsnas, det är mycket obehagligt för oss andra. Där vill man ju ta det lugnt och koppla av. Nu åker jag bara dit och rensar bort det värsta ogräset och sen drar jag därifrån.

– Det känns tröstlöst. Vi är ju där för att odla och njuta av lugnet, men det kan man ju inte när det är så här, säger Lena.

– Han är inte riktigt frisk. Han skickar anonyma brev där han hotar anmäla oss, men vi har sparat alla och snart är det vi som överlämnar hela traven till polisen och anmäler honom i stället. Jag börjar bli förbannad på det här tramset, säger Janne.

Och det är det uppenbarligen fler som blivit.

– Det är flera som flyttat härifrån på grund av allt bråkande, säger mannen Nyan pratade med.

de

Lugn och ro. – Jag vill inte ha bråk, i sin trädgård vill man ju vara för att koppla av, säger Stig Engström. Ute på sommarstugan i norra Finström kan han sitta i gröngräset och njuta av fridfullheten, men det är inte alla som hyr en kolonilott som har den möjligheten. Foto: LINA ANTMAN

Ordförande om bråket: "Nu räcker det"

– Det är så trist när folk inte kan komma överens, jag förstår inte att de måste hålla på så här, säger Stig Engström, som är ordförande för kolonilottsföreningen och aktiv odlare sedan femton år tillbaka.

– Men nu får det vara nog, det här måste få ett slut. De förstör för alla andra. Det är redan flera som flyttat till Strandnäsloterna på grund av det här.

Att det dricks och bråkas mycket där ute bland hallonbuskarna bekräftas av Stig Engström, ordförande för föreningen Mullvadarna som driver kolonilotterna.

– Ja, usch ja, säger han och suckar när Nyan ringer upp honom.

– Det där är en tråkig historia. Det är tre människor som helt enkelt är som hund och katt ihop och inte kan låta bli att jåklas med varann. Jag har varit här sen början på åttiotalet och aldrig varit med om nåt liknande.

– Ibland kommer Janne och Lena hit ut med varsin låda öl som de sen klämmer i sig under kvällen, medan Peter väl mest sitter hemma och dricker. Sen när de fått i sig tillräckligt börjar de bråka med varann. När de är nyktra är de för det mesta hur hyggliga som helst.

– Både Peter och Janne är ju erkända bråkstakar båda två och har nog råkat i luven på folk på annat håll också.

– Vissa har också klagat på att Lena springer omkring utan kläder på överkroppen. Det är inte alla som tycker om sånt.

Polisen har också kallats dit ett par gånger.

– De anmäler varann, miss-tänker jag. Jag kan inte förstå att de ids hålla på så här, vuxna människor. De anklagar varann för både det ena och det andra och deklarerar ivrigt sin egen oskuld, men de är nog lika goda kålsupare alla tre.

Fula i mun

Stig Engströms fru Solveig, som haft kolonilott i 36 år, är också upprörd över situa-

tionen på kolonilotterna. Att Lena och Janne inte skulle bråka med varann avfärdar hon med en handviftning.

– Jag pratade med dem senast förra helgen då de alla tre var där och härjade. Då erkände hon nog att de strider rätt mycket.

– De kan faktiskt vara ganska fula i mun mot varann.

Janne medger att de har ett lite grovt språk sinsemellan emellanåt.

– Men det har jag bett grannarna om ursäkt för, så det vet de om.

Varningar

Alla parter är överens om att man borde komma fram till en lösning.

– Säg upp dem. Sådana där människor ska hållas borta från andra, tycker Peter.

– Skicka karln till Grelsby, han är inte vid sina sinnesfulla bruk, tycker Janne och Lena och tillägger att man nog kunde tänka sig att dra ett streck över det hela om Peter kom fram och bad om ursäkt.

Man har tidigare försökt sätta sig ner tillsammans och reda ut tvisterna, utan resultat.

– Vi har försökt prata med dem, men det går inte riktigt hem. Det hjälper en tid, men sen är det i gång igen, säger Stig Engström.

Men nu har föreningen fått nog av bråket.

– Båda parter kommer att få en skriftlig varning inom kort. De har fått varningar innan, men det här blir den sista. Blir det inte någon varaktig förbättring omedelbart blir de alla tre uppsagda. Detta måste få ett slut, folk är rädda för dem. Men ingen vågar ju säga nåt av rädsla för att själva sen stå i tur.

Stadens område

Föreningen Mullvadarna arrenderar kolonilottsområdet av Mariehamns stad. Men staden har ingen åsikt i frågan.

– Jag känner inte till att det skulle vara bråk på kolonilotterna. Men om det är så, är det föreningens sak att reda upp det, säger Anne Nordblom vid markavdelningen.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Sensommarskoj innan skolan börjar?

Vi har roliga resor för hela familjen!

ECKERÖ LINJEN

I alla Eckerö Linjens paket ingår bil- och personbiljetter tur/retur på Eckerö Linjen. Hotellpaketet inkluderar även frukost på hotellet.

5 turer per dag t.o.m 19.8

Åk en tur med oss och njut av god mat & dryck! Glöm inte bort att ta del av våra fina taxfree-erbjudanden. Pssst! t.o.m. den 19.8 kör vi 5 turer per dag!

TURLISTA 15/6-19/8

Från Eckerö dagligen kl. 8.30, 13.30, 15.30, 18.30, 20.15. Från Grisslehamn dagligen kl. 10.00, 11.30, 15.00, 17.00, 20.00

Yasuragi Hasseludden

"Ett slags Japan i svensk tappning" 20 minuter utanför Stockholm.

Prisexempel för 2 pers: 290,60 €. I priset ingår även övernattnig i dubbelrum med frukostbuffé, Japaninspirerad middag, japanskt bad, aktiviteter, frukt- och juicebuffé. Stanna några nätter extra för bara 89 €/natt.

Astrid Lindgrens Värld

På Astrid Lindgrens Värld i Vimmerby blir sagorna verklighet! Besök Villa Villekulla, Bullerbyn och andra välbekanta sagomiljöer.

Avresa 18/8, 1 dag. **Prisexempel 2 vuxna + 2 barn u.12 år 199,60 €.** I priset ingår även övernattnig på Vimmerby Stadshotell, där du kan köpa din entrébiljett.

Furuvik

Vilda djur, bad och tivoli för hela slanten får du på Furuvik! Åk när du har passligt - vi har hotellpaket som passar!

Prisexempel: 2 vuxna + 2 barn u. 12 år 184,60 €. I priset ingår även inträde till Furuvik.

WILLIAMS

I alla Williams paket ingår buss- och båtresa t/r med sjöfrukost.

Ladies' Night

Bara killar på scenen och bara tjejer i publiken. En exklusiv och intim show fylld med sång, musik, humor och avslöjanden.

Avresa 22/9, 2 dagar. **Pris: 169 €/person.** I priset ingår även del i dubbelrum med frukost, entrébiljett till showen, demonstration av skönhetsprodukter och ett glas bubbel ombord.

Monster Jam i Globen

Upplev monstertruckar som klättrar, voltar, snurrar och vrålar i en fartfylld familjeshow.

Avresa: 10/11, 1 dag. **Pris: Vuxen 119 €, barn u.17 år 90 €.** I priset ingår även entré till Pit-Party och Monster Jam.

Ålandsresor
RESEBYRÅ

Dina resor bokar du hos Ålandsresor Resebyrå
Torggatan 2, tel. 28 040

Kan snuset ombord räddas?

EU vägrar godkänna den åländska tobakslagen

EU godkänner inte att åländska fartyg startar sin snusförsäljning ombord så fort de lämnar finländskt och åländskt vatten.

Landskapsregeringen har nu drygt en månad på sig att lämna in sitt svar till kommissionen. Om kommissionen inte är nöjd med svaret så blir frågan ett fall för EG-domstolen.

EG-domstolen förbjöd i fjol försäljning av snus på Åland och ombord på åländska fartyg. Men åländskregistrerade fartyg har trots det fortsatt sälja snus på svenskt och internationellt farvatten. Detta enligt den nya tobakslagen som lagtinget godkände i september.

Sören Silverström på landskapets EU-enhet säger att

kritiken i det motiverade yttrandet från kommissionen gäller två saker:

För det första menar kommissionen att den definition av tobaksprodukten som ges i åländsk lagstiftning inte stämmer överens med den i EU:s direktiv. För det andra menar kommissionen att det enligt den tidigare EG-domen inte spelar någon roll var fartygen befinner sig. Avgörande för om snus får säljas är var fartyget är registrerat, enligt kommissionen.

– Detta är en allvarlig sak. Svaret är under beredning och vi diskuterar de olika alternativ som finns. Vi måste att leverera ett svar före den 18 september, annars går frågan till EG-domstolen. Förklarar vi där så blir vi tvungna att betala böter. Om vi lämnar

in ett svar som kommissionen inte kan godkänna så blir det återigen en sak för EG-domstolen, säger kansliminister **Britt Lundberg** (c), som har hand om EU-frågorna.

Även Silverström betonar hur allvarlig saken är.

– Bötesbeloppen kan vara höga. Nästa skede är att det blir en vitesprocess.

Hur ser de olika alternativen ut?

– Det kan jag inte gå in på i detalj i nuläget. Vi gör en omsorgsfull helhetsbedömning. Allt övervägs nog. Juridiska aspekter, konkurrenskraften, näringslivet, hälsofrågor och så vidare tas i beaktande. Vårt mål är att försöka behålla snusförsäljningstillståndet på utländskt vatten, men det kan hända att vi får ta skeden i vacker hand och gå med på ett

totalförbud, säger Britt Lundberg.

Varför är det så viktigt för Åland att få behålla tillståndet?

– Vi hävdar att detta, för åländska rederier, skulle innebära en snedvriden konkurrenssituation. Att finländska fartyg kanske tvingas upphöra helt med sin snusförsäljning försätter dem i ett konkurrensmässigt underläge i förhållande till svenska rederier. Man går då inte bara miste om de inkomster som snuset inbringar, utan det kan även hända att man förlorar ett stort antal passagerare, säger Lundberg.

Det bötesbelopp som Finland, i det här fallet Åland, kan bli skyldig att betala är osäkert. Enligt Sören Silverström baseras det till exempel

på statens befolkningsmängd och betalningsförmåga.

– Frankrike har en gång fått ett bötesbelopp på 50 miljoner euro, medan Grekland betalade ett belopp på 5,4 miljoner euro.

Vilka frågor

Det råder delade meningar om vilken typ av frågor som EU borde syssla med. Enligt Britt Lundberg är många av den uppfattningen att EU borde ägna sig åt stora övergripande frågor, och inte lägga sig i detaljer. Å andra sidan finns det medlemsstater där man gärna ser att EU får större makt.

– Jag har träffat italienare som är måna om att låta EU besluta i landets privata angelägenheter också, då hotet om korruption fortfarande

är i färskt minne, säger Britt Lundberg.

Sören Silverström berättar att EU, i enlighet med sin subsidiaritetsprincip, enbart skall syssla med sådana frågor som berör alla medlemsstater. Lokala frågor skall överlåtas åt de enskilda medlemsländerna. Om snuset skall räknas som en lokal eller övergripande fråga är svårt att säga, tycker Silverström.

– Hälsofrågan berör förstås hela regionen. Men jag tycker inte man handlar konsekvent där eftersom cigaretter ännu är tillåtet, trots att de bevisligen är mer skadliga än snus. Dessutom är tuggtobak tillåtet inom EU, vilket också är konstigt tycker jag, säger Sören Silverström.

LINNEA TILLEMA
linnea.tillema@nyan.ax

Viking Lines vd är inte oroad

Nils-Erik Eklund, vd för Viking Line, är inte orolig gällande ett eventuellt snusförbud.

– Jag är övertygad om att det, då ärendet är slutbehandlat, kommer att finnas en ökad förståelse för snus. I våra regioner är snus en normal och traditio-

nell del av kulturen och jag är tåmligen säker på att vi har att göra med förnuftiga människor, vars beslut i saken kommer att möjliggöra en fortsatt försäljning av produkten på våra fartyg.

En annan orsak till att Eklund inte tror att det blir

något snusförbud är Sveriges undantagstillstånd.

– Snus skulle, trots ett förbud, vara väldigt lättillgängligt för finländare. Det skulle fortsättningsvis säljas i Sverige och på svenska fartyg, och det framstår då som orimligt och onödigt att förbjuda en försäljning på finska fartyg.

– Det skulle inte göra någon stor skillnad. (It)

Snusare tycker till om förbudet

Vad ska åländska ärkesnusare ta sig till ifall snusförsäljningen på färjorna upphör? Bunkra upp snus i Sverige? Överväga att sluta? Kanske nikotinfritt snus är ett alternativ?

Åländska snusare förhåller sig olika till ett eventuellt snusförbud på färjorna.

– Det är klart att man får tag på snus i så fall också, men det gör det hela betydligt krångligare. Jag skulle inte sluta bara på grund av ett sånt förbud. Det finns alltid sätt att få tag på snus i alla fall, säger **Robert Lindén**.

En annan menar att han skulle överväga att sluta:

– Man kan ju se det som antingen ett problem eller en lösning. För min del tror jag att det skulle kunna vara bra. Då rökningen förbjöds på krogarna så slutade många röka. Kanske skulle ett totalt snusförbud få samma effekt. Å andra sidan skulle jag nog bli lite orolig för att börja röka istället, det vill jag verkligen inte.

Ronnie Madison tycker att EU-kommissionen lägger sig i petitesser.

– Då snuset säljs på svenskt vatten så borde det inte vara något problem. Dessutom är det hyckleri att man tillåter cigaretter, vilka bevisligen är cancerframkallande. När det gäller hälsorisker förknippade med snus så har man inte så mycket belägg. Dessutom drabbar en snusare bara sig själv, medan rökare utsätter sina medmänniskor för en hälsorisk också, säger Ronnie Madison.

Han får medhåll av **Danny Björkvall**:

– EU borde inte ha med så små saker att göra. Det finns inte ens underlag för att snus ger cancer. Att man då tillåter en försäljning av cigaretter tycker jag att tyder på dubbelmoral.

Nikotinfritt

Robert Lindén berättar att han testat nikotinfritt snus tidigare:

– Jag testade Onico och tyckte det var ett riktigt bra komplement. Det smakar som vanligt snus och stillar ens längtan att få ha en prilla under läppen. Jag testade det i en månad, ibland kompletterade jag med nikotintug-

gummi, men i övrigt var jag nikotinfri.

En annan som testat på det nikotinfria snuset Onico var inte lika nöjd.

– Det fungerade bra i början. Det är ju Swedish Match som tillverkar det så det var bra snusmak. Men man kände ju att något saknades. Jag bytte prilla hela tiden och hoppades på någon effekt. Snussuget fortsatte.

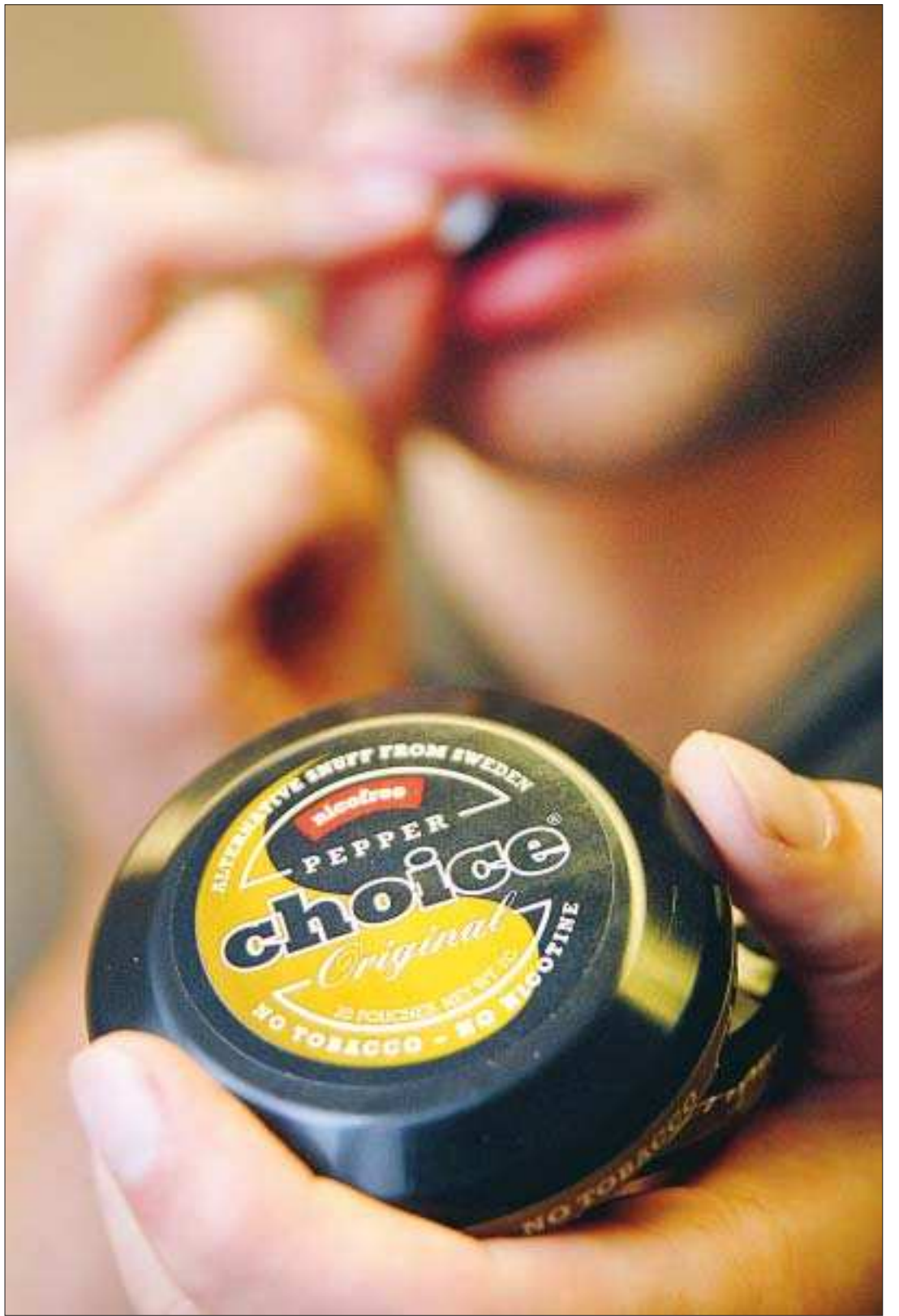
Att många verkar nöjda med nikotinfritt snus är ändå helt klart.

– Svårast att stå emot snussuget blir det ju då man får långtråkigt tillexempel. Då är det så himla bra att bara kunna lägga in en prilla. Det smakar som riktigt snus och man blir tillfredsställd av att ha något under läppen. Det har fungerat i 20 dagar hittills. Jag har bestämt mig för att det ska gå att sluta.

LINNEA TILLEMA
linnea.tillema@nyan.ax

Annat val?

Kanske blir det dags att välja nikotinfritt ifall ett totalt snusförbud införs? På bilden det nikotinfria Choise.

Snusets väg från Åland

1995 Åland går med i EU och snus blir i princip förbjudet att sälja på Åland. EU förutsätter att Åland ändrar sin tobakslag.

1997 I förslag till ny tobakslag anser landskapsstyrelsen att portions-snus (nytt) skall förbjudas men lös-snus (traditionellt) tillåtas. Lagtinget

förbjuder ingetdera.

2001 EU konstaterar att Åland inte följer tobaksdirektivet.

2002 Finland får officiell anmärkning för att Åland inte har förbjudit snuset.

2003 I en ny tobakslag förbjuder lagtinget de snusprodukter som har

kommit till efter medlemskapet i EU.

2003 Presidenten faller lagen eftersom man inte kan stifta lag som strider mot EU-direktiv. Snus är fortfarande tillåtet!

2005 Finland anmäls till EG-domstolen.

2005 Finland tar EU:s sida och

vägrar försvara snuset.

2006 Åland skriver och ber att få försvara sig själv i domstolen, men får nej.

2006 EG-domstolen kommer med sitt fällande beslut den 19 maj. Snus får inte säljas på Åland eller på fartyg registrerade på Åland.

2006 Lagtinget godkänner i sep-

tember en ny lag, som förbjuder försäljning av snus på Åland samt på åländskt vatten, men tillåter försäljning på internationellt och svenskt vatten.

2007 EU meddelar i augusti att man inte godkänner den nya åländska lagen.

Medis kurser i svenska populära

Under sommaren har Medis anordnat en sommarkurs i svenska på nybörjarnivå. Kursen är snart slut och deltagarna är mycket nöjda.

Språkkurserna ingår i Landskapsregeringens satsning på integrationskurser i svenska. Utbudet i år är bredare än tidigare eftersom man har sett att intresset har varit så stort.

Fjärde året

Susanne Carlsson leder sommarkursen och har jobbat på Medis som språklärare i fyra år nu. Hon är i grunden utbildad språklärare för grundskolans senare del.

– Jag jobbade som språklärare i en högstadieskola i 18 år innan jag kom hit. Jag tog tjänstledigt ett år för att pröva på att undervisa vuxna och inflyttade, och sedan var jag fast, berättar hon.

– Det är roligt och intressant på alla sätt och vis. Förutom att jag lär dem svenska lär de mig otroligt mycket om sina kulturer. Det är ett ömsesidigt givande och tagande.

Språk och samhällskunskap

På Medis kurser i svenska för inflyttade är det självklart språket som är det viktiga.

– Vi pratar, skriver, övar mycket på uttal och har också mycket grammatik.

Men också samhällskunskapen uppmärksammas en hel del.

– De får lära sig gå till banken, posten och affären. Helt enkelt att klara sig själva i samhället.

– Och vi tar också upp litet

Gänget på sommarkursen. Dessa personer har gått Medis sommarkurs i svenska och är mycket nöjda. Längst fram lära- ren på kursen, Susanne Carlsson. Foto: ANDREAS DIENERT

av Ålands historia redan på nybörjarnivån, men det kommer mer av det i fortsättningskurserna.

Nationellt prov i svenska

Efter avslutad kurs på fortsättningsnivån, alltså inte på sommarkursen som är på nybörjarnivå, kan man göra ett nationellt prov i svenska

som examination. Provet är frivilligt, men om man får godkänt på mellannivån i det är man berättigad att ansöka om finskt medborgarskap. Samma prov görs i hela Finland.

Riktigt nöjda med kursen

Deltagarna är mycket nöjda med sommarkursen. Det är

första gången för alla att gå på en kurs i svenska, men det märks att de har lärt sig en hel del.

– Den är jättebra, och det har varit jätteroligt, berättar en av tjejerna.

– Allt har varit bra, menar de. Och läraren är jättebra, säger de och skrattar.

– Det är bara för att jag är

här som de säger så, säger Susanne och skrattar också hon.

De är ett glatt gäng och verkar ha riktigt roligt ihop. Nästan alla tänker dessutom gå fortsättningskursen som startar direkt efter att den nuvarande kursen slutar.

JENNY SINDÉN
jenny.sinden@nyan.ax

Överhettning slog ut kanaler

Vid åttatiden i fredags morse drabbades MCA:s tekniska utrustning i Vattentornet av en ny överhettning, som slog ut sändningarna.

– Säkringen till det tillfälliga kylaggregatet gick sönder vilket ledde till att temperaturen i teknikrummet åter steg mycket snabbt, förklarar vd Ove Andersson.

Till följd av överhettningen slogs flera tv-kanaler ut. Under dagen jobbade MCA med att få igång kanalerna igen.

– Vad vi kan se nu verkar inget ha gått sönder.

För att undvika nya missöden har det tillfälliga kylaggregatet kopplats på en skild säkring.

– Nästa vecka inleds arbetet med att installera en ny kylanläggning i Vattentornet. Efter det ska vi förhoppningsvis slippa den här typen av incidenter, säger Andersson.

På eftermiddagen i går finjusterades flera tv-kanaler som haft vissa störningar den senaste tiden.

– Att det blir bild- och ljudpixlingar beror på att kanalerna har det trångt. Nu har vi givit dem mer utrymme.

Inom kort inleder Mariehamns telefon mätningar av kabelnätet.

– Hela kabelnätet ska mätas och dåliga komponenter bytas ut. Vår målsättning är att ge våra kunder optimal signal och ett optimalt utbud, säger Andersson.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Liberalerna bjuder upp till dans

En trallvänlig dansbandsinspirerad vallåt ska locka väljare till liberalerna.

I går kväll bjöd Liberalerna upp till dans på Club Marin. Kvällen till ära hade man en egen orkester med en blandad kompott musiker från Kumlinge som underhåll, och som dessutom premiärframförde partiets vallåt.

Orkestern bestod av Torbjörn Engman, som både skrivit, komponerat och spelat in låten, Mats Perämaa, Kaj Forss, Sara Strandberg och den unga gitarristen Emil Grönvall.

Partiets ordförande Viveka Eriksson berättar att man är jättenöjda med låten.

– Vårt huvudbudskap är ju nytt ledarskap, och det var i stort sett det enda vi sade till Torbjörn innan han skrev den, så resten är egentligen hans tolkning av liberalerna. Men vi är riktigt nöjda.

Hur uppstod idén att ni skulle ha en vallåt?

– Själva idén uppstod egentligen i och med att flera partier i Sverige hade vallåtar för ett par år sedan. Sedan, när vi var på Kumlinge med partiet för ungefär ett år sen, fick idén fart på allvar i och med att vi då hade bett Torbjörn att spela på ett samkväm vi hade där.

Tror ni att det här kommer att locka många väljare?

Premiärframförande.

Viveka Eriksson och resten av partiet är mycket nöjda med låten som är skriven, komponerad och inspelad av Torbjörn Engman. Foto: JONAS EDSVIK

– Det här är bara ett inslag i kampanjen. Vi hoppas ha många kandidater i höstens val, och att vi ska kunna ha roligt ihop. Vi hoppas också att vi ska kunna ordna fler tillställningar som den här så att det ska bli en skön, avslappnad ”vi”-känsla omkring oss och våra väljare.

JENNY SINDÉN

Texten till liberalernas vallåt

Har du hört att det snart är val
För att åstadkomma något nytt
När regeringen en gång är bytt
Finns ej längre några kval

Vi är trötta att inget sker
Liberalerna kräver mer
Nu tar vi och sätter igång
Och sjunger alla i denna sång

Vi vill leda Åland igen
Vi ska leda Åland igen
Liberalerna leder igen

Ett Åland där alla finner ett hem

Vi ska kämpa till sista stund
Inte ge någon annan en blund
Nöta på det som gått i stå
Så att vi alla en röst ska få

Vi ska ge vad vi förmår
Inte riva upp alla sår
Nu tar vi och sätter igång
Och sjunger alla i denna sång

Refr. Vi vill leda Åland igen...

Olycksplats. En 14-årig pojke som hjälper till vid bygget av Paf-Opens läktare föll igår ner från en två meter hög byggställning. Foto: ANDREAS DIENERT

14-åring föll från byggställning

Fick föras till sjukhus med hjärnskakning och stukad handled.

En 14-årig pojke föll i går vid lunchtid ner från en byggställning vid läktarbygget utanför Hotell Arkipelag i Mariehamn.

Pojken som är medlem i Ålands motorklubb (ÅMK) är en av trettio frivilliga som hjälps åt att bygga upp läktarna inför beachvolleyturneringen Paf Opens.

– De här läktarna är de högsta vi någonsin haft på Åland och därför har vi alla säkerhetshjälm och selar när vi klättrar i byggställningarna. Det har den här pojken också haft tidigare men nu var han upp och klättrade på två meters höjd utan sele och förstås vad det då olyckan var fram-

me, säger ÅMK:s ordförande Danne Sundman.

Pojken var efter fallet vid medvetande men fördes ändå med ambulans till sjukhus för kontroll där man konstaterade att han hade fått en hjärnskakning och stukat en handled.

– Så det krävs lite vila bara så blir han bra igen, säger Sundman.

Det här var den hittills enda olyckan på bygget. Danne Sundman berättar att alla vid bygget är frivilliga.

– Vi bygger tillsammans med IFK Hockey, det är på helt frivillig bas, säger Sundman.

Totalt bygger man läktare för 2.484 personer. Ungefär 1.000 arbetstimmar läggs ner.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

Vi firar

1-15 år

Döda

Melinda Mattsson i Finström Bamböle fyller 7 år i dag, den 11 augusti. Hon grattas av mamma, pappa och Elias.

Liam Kagg i Västernäs fyller 6 år i dag den 11 augusti. Grattiskramar från farfar och farmor.

Ebba Sjölund på Krokviksgränd i Mariehamn fyller 2 år i dag, den 11 augusti. Hon gratuleras av mamma, pappa och Molly, samt farmor och farfar, mormor, morfar, moster Carolina, farbror Janne, Marielle.

Hugo Wikstrand i Mariehamn fyller 1 år på måndag, den 13 augusti. Han grattas av mommo, mostrar, morbröder och kusiner.

Guldbrylllop

Guldbrylllop firar i dag **Marita** och **Bernt Eriksson** i Mariehamn. De vigdes den 11 augusti 1957 i Trefaldighetskyrkan i Vasa och vigselför rättare var kyrkoherde Alvar Nyqvist. För några år sedan flyttade makarna från Vasa till Åland.

Döttrarna **Eva** och **Ann**, samt de tre barnbarnen gratulerar.

Nygifta

Lördagen den 4 augusti vigdes i Houtskärs kyrka **Erica Magdalena Gunnars**, bördig från Houtskär, och **Kristian Johannes Törnroth**, båda från Brändö Torsholma.

Familjenamnet blir Törnroth. Vigseln förrättades av församlingsspastor Maria Venhola.

Annonsera

ELIN MALM

Elin Alice Malm f Nyman, från Brändö Jurmo, avled den 2 augusti 2007. Hon var född den 27 juni 1921 i samma by och var änka efter **John Malm**.

Hon föddes i Jurmo, på gården Ollas Österstu och på Jurmo har hon sedan bott hela sitt liv. Hon hade sitt hem på torpet Klindars nära färjefästet, i en grön stuga som många besökare fotograferat genom åren.

I många år arbetade Elin Malm på Nymans fisk medan maken körde mjölkbåten. Som pensionär tyckte hon om att odla sin lilla trädgårdstappa, att baka, sköta hemmet och sina blommor.

Hon var känd som en mycket gästfri och social person som gärna bjöd på kaffe och kakor åt dem som hälsade på. Hon var mycket barnkär och självklart stod barnbarnen hennes hjärta särskilt nära.

De senaste två åren har Elin Malm bott på vårdhemmet Solkulla.

Närmast sörjande är dottern **Eva**, barnbarnen **Tony**, **Tette** och **Jaana**, samt brodern **Erik** med familj.

HELEN SIGNELL

Helen Gertrud Ingeborg Signell f Sandberg, från Lemland Norrby, avled den 7 augusti 2007. Hon var född den 2 maj 1914 i New York och var änka efter **Edward Signell**.

Som liten flicka flyttade hon med sina föräldrar från Amerika till Lovisa där sedan hennes yngre syskon föddes.

Men det blev småningom att återvända till USA och där arbetade hon i många år som damfrisör. I slutet på 60-talet flyttade makarna Signell till Täby i Sverige där hon sedan jobbade som försäljare i Täby centrum.

Därefter bosatte de sig i Lemland Norrby och där har hon haft sitt hem sedan dess. Den senaste tiden har hon bott i Sveagården.

Närmast sörjande är syskon med familjer.

PRATSTUNDEN

Kosmopolit på stugan

Livet lär och ler. Evelyn Geelnard fyller 50 år den 14 augusti. Hon tycker att man inte ska planera för mycket utan ta livet som det kommer.
Foto: NADINE ASCHAN

Fakta/Evelyn Geelnard, 50 år

Namn: Ann Evelyn Geelnard, f. Mattsson.

Född: den 14 augusti 1957 i Lemland.

Bor: i Mariehamn.

Yrke: tandsköterska.

Familj: sonen André 18 år samt föräldrarna Rita och Lasse Mattsson.

Födelsedagen: firas tisdagen den 14 augusti med öppet hus klockan 14-17 i Önningsby museum.

Matintresserad

Efter konststudierna blev alltså ett mer praktiskt yrke aktuellt för Evelyn. Hon kom in vid sjukvårdsinstitutet i Helsingfors.

– Jag studerade där år 1978 till 1979. När jag var klar kom jag till Åland. Jag skulle ha vilja fara tillbaka till Stockholm men pappa sade att jag skulle ta det lite lugnt. Så jag började jobba som tandsköterska och gifte mig.

Evelyn och **Björn Geelnard** var gifta i cirka tio år. De fick sonen **André Geelnard** som i dag är 18 år gammal.

– André är mycket matintresserad och ska bli kock. Han åker också mycket wakeboard.

Matintresset är stort också för Evelyn själv.

– Jag försöker laga något nytt varje gång. Det blir mycket medelhavsmat och så tycker jag om att laga rätter ur min kokbok "lime time". Det är gott med lime i mat.

Matintresset är något som finns i familjen.

– Både Andrés pappa och morfar är matintresserade. André har nu sitt första sommarjobb på Övernäsgråden där han lagat mat.

Läser och reser

Andra kära intressen är inredning, ridning och resor.

– Jag rider inte regelbundet men jag red som barn och har

ridit mycket också i vuxen ålder.

Ett favoritresmål är Karibien.

– Jag har varit fyra gånger till olika platser i Karibien. Jag har besökt St. Lucia, Grenada, Guadeloupe, Jungfruöarna och Martinique. Guadeloupe och Martinique är franska kommuner och sålunda är levnadsstandarden ganska hög.

Evelyn läser också mycket böcker. Mest blir det deckare och biografier.

– För tillfället läser jag "Kalifens hus, Ett år i Casablanca" skriven av **Tahir Shah**. Den är inte en biografi men ändå baserad på något som hänt. Verkligheten överträffar alltid fiktionen. Förutom i deckare såklart, tillägger Evelyn snabbt och skrattar.

Ser framåt

Med snart femtio års erfarenhet tycker Evelyn att man inte kan planera så mycket utan att man helt enkelt får se vad livet har att erbjuda.

– Den enda saken man kan vara riktigt säker på är att inget blir som man tänkt sig. Efter skilsmässan tänkte jag att det bara finns en väg och den vägen är framåt. Enligt den principen lever jag också i dag.

NADINE ASCHAN
nadine.aschan@nyan.ax
528 451

► GRATTIS

grattis
ö. barn och barnbarn

Ekologiska odlarna

Inkommande måndag 13

augusti åker föreningen till Kumlinge och besöker odlare Eivor Englund-Karlsson. Samåkning eller lokalbuss till Hummelvik därifrån vi åker med Alfågeln kl. 09.30.

Taxitransport är bokad på Kumlinge. Efter odlarbesök

ket åker vi båt till Bärö för en måltid på Glada Laxen och är åter i Hummelvik 17.30. Intresseanmälningar och förfrågningar till Isabel tel. 43 938 eller Jan 0457 086 4852. Alla intresserade är välkomna med!

Massor av möjligheter med vinbär

Fråga: Vi har massor med vinbär. Brukar koka saft. Vad annat kan jag göra med dem?
Hamstern

Svar: Vinbär är hälsosamma och mångsidiga. De är goda och billiga, speciellt om man har egna. Självplock är annars att rekommendera.

Jag skrev tidigare om "tvångspotatisarna" ute på kobben i Houtskär. Vi har tvångsvinbär där också. När man har gamla, stora buskar som ger bär hur mycket som helst är det väldigt svårt att bara låta dem stå och bli fågelmat.

Någonstans i generna finns instinkten om att vi har en lång vinter framför oss och att vi likt ekorrar måste se till att förråden är fulla. Mor och far, mormor och farmor såg krigen på nära håll och lärde sig att ta tillvara allt de kom över. När kriget tog slut fortsatte de. Jag tror att också jag ärvt "krigsbeteendet" vad gäller vinbär.

Safta och sylta

Man kan köpa billig saft och billig sylt. Eller så kan man göra det själv om man vill och har tid. Jag tycker att det är godast med hemlagat och har efter många års uppehåll börjat konservera lite igen.

Vinbär är enklast att safta. I saftmaja går det bäst och man kan varva bär och socker färdigt i saftkokaren så behöver man inte koka upp saften skilt efteråt.

Jag brukar ånga ur saften först och sedan koka upp den med 300 gram socker per liter

saft. För säkerhets skull tillsätter jag 1 tsk flytande atamon per liter saft.

Flaskorna sköljer jag med atamonlösning och steriliserar i ugn på 100 grader. Det är ledsamt när saft och sylt möglar, efter mycket jobb.

Saft och sylt går bra att frysa i små förpackningar så kan de användas efterhand.

Vinbärsgelé är en klassiker och görs av saften. Passa på att göra en sats innan bären är övermogna så stelnar gelén av sig själv. Saft som stelnat till gelé i flaskor är ingen höjdare men kan värmas upp i hett vatten, så flyter den igen. Stelnar inte saften kan man använda pektinhaltigt socker eller andra pektinpreparat för att få saft att stelna till gelé. Hemmagjord gelé är lite lyxigt tycker jag. Men det finns att köpa också.

Andra alternativ

Vinbär är också fina att använda som dekoration på tårter och efterrätter, i bål eller på salladsfat. Frys in hela, vackra klasar på en bricka och lägg dem försiktigt i en ask så är det bara att plocka fram dem då de behövs. Rensade vinbär kan frysas in med eller utan lite socker.

Passar bra till gröt och plättar. Eller så kan man göra puré eller kräm av dem. Färdigt mosade bär går också bra att frysa.

Speciellt svarta vinbär är goda att göra vinbärskvark av till mellanmål eller efterrätt. Blanda lika delar kvark och vispad grädde, tillsätt mosade bär och socker efter smak.

Brännvinsbär

Min mor brukar göra svartvinbärssnaps. Hon är nog med sina "svarta brännvinsbär". Hon plockar övermogna, fina rensade bär, som sätts i en burk och så håller hon Koskenkorva över så bären blir täckta. Sedan får de ligga till juletid då de är färdiga att serveras som svartvinbärssnaps vid julbordet. Varvar man bären med socker får man likör.

Mest och bäst vitaminer får man förstås om man äter bären ur buskarna direkt. Sommarkänslan infinner sig på köpet. Svarta vinbär innehåller mera c-vitamin än apelsiner, så frossa på bara.

Tina

Mångsidiga bär. Tina tipsar om hur vinbär kan bli till mer än bara vanlig saft. Varför inte prova göra vuxensaft nästa gång?

Foto: ANDREAS DIENERT

Ny på Åland ★★★★★

Tisdagen den 31 juni föddes den här tösen, lillasyster till Roger 4 år. Hon vägde 3.630 gram och var 49 cm lång. Föräldrar är Rafaela Correa och Jesper Lundberg, familjen bor i Skutviken i Sund. Foto: PRIVAT

Kom till Lisco!

Stabilo point 88 20 färger SPECIALPRIS 8,50

Öppna skolkonto hos oss

LISCO BOK & PAPPER

Skarpansvägen Tel. 17 177
www.lisco.fi info@lisco.fi

- 10% på studiematerial och studielitteratur

Fråga efter vårt bonuskort!

TEXAS INSTRUMENTS grafräknare till specialpris!

make the stupid people shut up

I like it sloppy and weird

matematik

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

kultur

”

Den kloka kvinnan blir glad när hon anses vara vacker. Den vackra kvinnan blir glad när hon anses vara klok.

SELMA LAGERLÖF

Ett författarporträtt

om Katarina Gäddnäs visas i FST5 i dag och på måndag. Programmet försöker fånga Gäddnäs i hennes olika roller som journalist, författare,

prästfru och trebarnsmamma. Redaktör är Lotta Wigelius-Wulff. Programmet sänds i FST5 lördag 11 augusti kl. 20.50 och FST5 och TV2 på måndag 13 augusti kl. 19.35. □

Skruva fiolen!

Vill du lära dig spela fiol, läsa noter och spela på gehör?

Välkommen med i Alandia Strings rf (fd. Barnfiolen).

Nya medlemmar tas in till hösten, terminsstart v. 33.

Barn från förskoleåldern uppåt är välkomna.

Violinpedagog:
Marita Sandberg.
Terminsstart v. 33.

För mer info
och anmälan, ring
Lena Isaksson-Ahlskog.
tel. 0457 3430 220

Sommarkonsert

blir det på Café Lugn & Ro i Eckerö post och tullhus i dag klockan 15. Medverkar gör Heidi Äijälä på kantele och violinisterna Anni Jämsä och Henna Svala. Repertoaren består bland annat av folksånger från Åland och riket samt kammarmusik av Händel, Haydn och Sjostakovitj. □

Stulen Picasso

återfunnen i Paris, skriver DN. Sammanlagt nio tavlor stals ur dotterdottern Diana Widmaier-Picassos lägenhet i februari. Värdet på de tre verk som polisen nu hittat uppskattas till närmare två och en halv miljard kronor. □

Vill väcka tankar. Titeln på Ami Krogius tavla är Salami. I morgon är det vernissage på Eckerö post- och tullhus.

Associerar till ord och mat

Ann-Mari "Ami" Krogius har inför sin utställning i Eckerö post- och tullhus hämtat inspiration från två teman: mat och ordlekar. På söndag är det dags för vernissage.

I våras blev **Ami Krogius** tillfrågad om hon ville ställa ut i Eckerö post- och tullhus kafé Lugn och ro under sommaren. Hon lät sig inspireras av miljön och målade 21 tavlor i akvarell.

Motiven består av mat i olika former. Mycket frukt och grönsaker.

– Jag tyckte det var passande när tavlorna visas i ett kafé. Och grönsaker är så himla vackra, säger hon.

Ami Krogius målar mycket i akvarell. Fisksoppa, heter den här tavlan.

Ami Krogius leker med orden på åtta av tavlorna. Kluriga ordlekar på rim.

– Jag associerar mycket till ord. Det har blivit en vana för mig.

På en av målningarna ligger en banan och vilar i en stol. Under finns texten "När det är vackert väder tar herr Banan av sig sina kläder". På en annan poserar två gurkor med neddragna mungipor ovanför texten "Herr Gurka var sur minsann och hans fru var likadan".

Humor

Ami Krogius målade tidigare mest med akrylfärg men har övergått alltmer till akvarell. Så också i den här utställningen. Akvarelltekniken är spännande och utmanande.

– Och färgen är så vacker i sig själv.

Krogius är en produktiv målare. Ungefär en tavla per dag

har det blivit. Det är humoristiskt och naivistiskt. Kanske kan tavlan med en uppskuren gris på en bricka få någon att bli vegetarian.

Men det är inte syftet med utställningen, säger Ami Krogius.

– Jag vill få folk att se på hur verkligheten ser ut. Man ser korven, men funderar inte var den kommer ifrån.

Ami Krogius utställning har vernissage söndag den 12 augusti kl 14. Utställningen pågår till den 2 september.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax

KONSERTSERIE KATRINA 6-11.8.2007

KAMMARMUSIK

I SUNDS KYRKA LÖRDAG 11.8.2007 kl. 19.00

Barockensemblen Battalia

Topi Lehtipuu tenor

Buxtehude

Schütz

Bruhns

Biljetter 15/10 €
Andelsbanken för Åland
tel. 6330
www.katrina.ax

Carlstedt mottog sitt pris

I går mottog mezzosopranen Jenny Carlstedt det första Sally Salminen-priset i St Görans kyrka.

Utbildningsminister **Camilla Gunell** höll ett kort tal vid prisutdelningen, och sedan mottog en märkbart röd Carlstedt sitt pris.

– Jag är väldigt, väldigt hedrad, kommenterade Jenny Carlstedt utmärkelsen.

Hon tycker att det är en mycket stor ära, och är självklart väldigt glad över utmärkelsen.

Östersjökoncert nästa

Den närmaste framtiden har hon redan väldigt klar för sig.

– I höst kommer jag att spendera lite mer tid på Åland och fastlandet, berättar hon.

– Jag ska bland annat delta i en Östersjökoncert, och så ska jag och min man, **Markus Boman**, sätta ihop en konsert.

– Från och med oktober har

En jättestor ära. Att bli tilldelad Sally Salminen-priset är mycket hedrande tycker mezzosopranen Jenny Carlstedt. Igår mottog hon sitt pris i St Görans kyrka.

Foto: JONAS EDSVIK

jag ett par andra projekt på fastlandet tillsammans med olika orkestrar, men senast i

december far jag tillbaka till Frankfurt. Då ska jag medverka i Mozarts *Così Fan Tutte*.

Det ska bli riktigt spännande och jag ser fram emot det.

JENNY SINDÉN

VIKING LINE

ANDELSBANKEN
FÖR ÅLAND

Temperamentsfulla Tempera

Musik

Konsertserien Katrina
Finströms kyrka torsdagen den 9 augusti
Temperakvartetten: Laura Wikman violin, Silva Kaskela violin, Tiila Kangas altviolin, Ulla Lampela cello.

Visst är stråkkvartett fascinerande! Temperakvartetten – så olika till stilen, men när de fyra börjar spela blir de till en kropp. Tjaikovskijs stråkkvartett i D-dur fick ett imponerande energiskt framförande, men jag håller nog med programbladsförfattaren Mats Lillhannus om att det ”framförallt är den stillsamt lyriska andra satsen, baserad på en rysk folksmelodi som kommit att fascinera...”

Musikens värld, från 1950-talet, går till och med så långt att där står ”Resten av kvartetten, den välbyggda första satsen, det litet griegska scherzot och den muntra finalen, spelas nu mycket sällan. Det är välskriven, välklingande musik, men inte kammarmusik efter vår tids krav.”

Den domen får stå för sin tid, men visst njöt jag mest av Andante cantabile och det vackra utförandet som var känsligt utan att det blev det minsta smörigt. Mest fascinerades jag av musikernas suveräna samspel och den subtila ständiga ögonkontakten.

Leif Segerstams Small Enigmas uruppfördes. Verkets improvisatoriska och rytmiskt

fria karaktär krävde otrolig lyhördhet och känslighet inför medmusikanterna och satt därför väl för kvällens artister. Mig gav Enigmat en känsla av ständig kamp – till en början mellan första och andra violin och sedan mellan violiner och alt/cello. Verket gav ett fragmentariskt intryck.

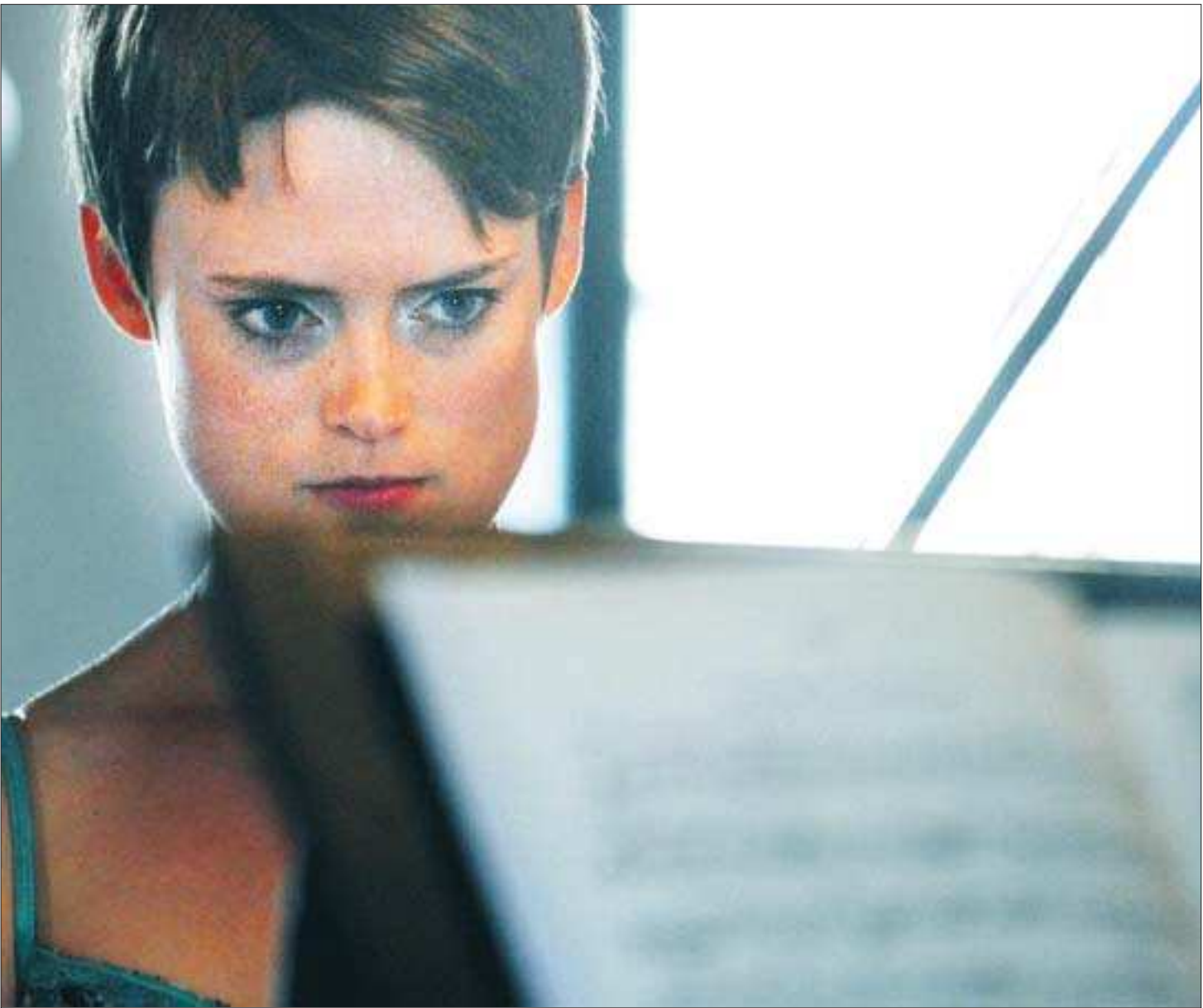
Avslutande klassikern Jean Sibelius Voces intimae i fem satser tillät oss sedan att njuta av klangen och det symfoniska tänkandet med sin sammanhängande form. Den långsamma satsen Adagio di molto är den som gett kvartetten sitt namn ”inre röster” – Sibelius skrev namnet vid just den innerliga, lite inåtvända satsen.

Något av husband

Kvartettens övriga satser låter tidvis som orkestermusik. Temperakvartetten kunde både klang- och volymmässigt väl låta som en hel orkester! Jag njöt förutom av den långsamma satsen särskilt av de två avslutande satserna, det kraftfulla men dansanta Allegretto ma pesante och det evigt rörliga Allegro med sin stora klang.

Temperakvartetten har inte oförtjänt blivit något av Katrinas husband och varumärke. Kvartettens intensiva och temperamentsfulla musicerande är en fröjd att ta del av. Det kunde eventuellt ändå vara en idé att ta in en solist eller en annan besättning i en konsert bara för att variera klangvärlden.

LENA SVARTSTRÖM

Altviolinist. Tiila Kangas på altviolin ingick i temperakvartetten som spelade i Finströms kyrka i torsdags. Hon spelade även på fredag i Ålands sjöfartsmuseum. Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

Ljuva klanger i maritim miljö

Musik

Konsertserien Katrina
Ålands sjöfartsmuseum, 10.8 Lily-Marlene Puusepp, harpa, Hanna Kinnunen flöjt, Tiila Kangas altviolin, Tina Brännkär altviolin

Sjöfartsmuseet bjuder på en sakustik som är ypperlig för kammarmusik. Publikutrymmet utgör en viss begränsning. Det ryms inte in så många stolar och en del har dålig sikt. Men ljudmässigt är det inget att klaga på.

”Inget är en slump” fick jag höra på stan i dag, och visst var det fantastiskt att vandra stol var upptagen men ingen utan plats, och att harpan än en gång klarat transporten och att altviolinistens migrän gått över. Allt laddat för en fin konsert!

Ny bekantskap

Engelsmannen Arnold Bax var för mig en ny bekantskap – och ytterligare ett exempel på att musikhistorien kan spela spratt då vissa spelas ofta och andra glöms bort, ibland för att musiken inte riktigt håller måttet, ibland mera av tillfälligheter. Bax var en intressant bekantskap.

Elegiac Trio var just elegisk med lätt melankolisk underton men rörde sig som en vind över varierande landskap. Kombinationen harpa, flöjt och altfiol smekte örat med sin mjuka klang. Det var trevligt att höra konstnärliga ledaren Tiila Kangas i en mera självständig roll än i stråkkvartetten.

Njuter av flöjt och harpa

Per Nørgård är väl representerad på årets festival. Swan Descending för harpa var enkel, liten och skön, men Nørgårds sjunkande svan var inte en helt lycklig svan. Samme kompositörs Sonora för flöjt och harpa i fyra satser gav mig lunchkonsertens största upplevelse.

Verket inleddes högst melodiskt. Den andra satsens melodier ”gick sönder” i skrammeffekter eller surrande insekter medan den tredje delen fick mig att associera till äng, liten långhårig flicka och fjärlars flykt. Den avslutande satsen var avskalat öde och kändes på något sätt japansk. Pusepp och Kinnunen musicerade nyansrikt och inkännande. Sonora var intressant – på riktigt, och inte så där som vissa föräldrar försöker

lära sina barn att säga om mat de inte bryr sig om...

Trevligt omväxlande

Claude Debussys sonat för flöjt, altviolin och harpa ingick i ett sonatprojekt – Debussy ville komponera för flera olika instrument. Flera av de planeerade sonaterna förblev dock skisser. Pastorale inleddes trevande för att sedan övergå i kännpaka tongångar. Tidvis förekom en melodisnutt som finns i det kända pianostycket ”Den linhåriga flickan”.

Kanske det var de tonerna som tog mig till gröna landskap. Flöjten och harpan hade här huvudrollerna. Menuett var beteckningen på nästa sats, men det var nog en ytterst fri tolkning av menuett. I den till stämningen lite melankoliska satsen fick Tina Brännström på altfiol äntligen ett solo. Hon är en betydligt mer robust musikertyp än Kangas.

Finale virvlade upp sand för att övergå i lättare skutt. En blågrön tavla visade sig. Det blå fick blänk på vatten, och sen var sanden där igen.

En omväxlande och ändå helgjuten konsert var till ända. En skön början på dagen!

LENA SVARTSTRÖM

Kent kommer till Finland

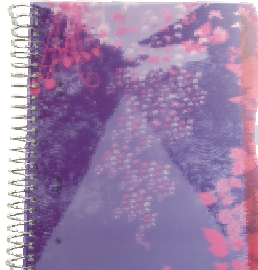
i november som start på sin Nordturné. Kent har varit rätt tyst om turnén och biljetter såldes till en början endast på bandets nätsidor. Fans har dock hittat turnén

trots att den inte marknadsförts mycket. Över 40 000 biljetter har redan sålts till konserterna i Sverige, Danmark och Norge.

I Finland spelar Kent på Kulturhuset i Helsingfors den 4 och 5 november. Den första konserten är redan slutsåld,

till den andra börjar biljettförsäljningen på måndag. Arrangörerna har antytt en möjlighet att diskutera också om en tredje konsert.

Kent uppträdde senast i Finland 2005 i idrottsparken i Kottby i Helsingfors för 10.000 åhörare. (FNB) □

Flerämnes-häfte A5
4,25€

PROPYSTORE

- Gummisnoddsmappar
- Ringpärmar • Lådmap med gummisnodd • Demomapp • Penal

FUNKTAZIA

- Flerämneshäften A5-A4
- Gummisnoddsmappar
- Ringpärmar • Lådmap med gummisnodd • Mappar
- Demomapp

Ringpärm
3,80€

Trendig penal TEKNIK
5,80€

Massor med häftiga penaler, kalendrar, räknare...

Vi har ett stort urval av mini-räknare för användning i t.ex gymnasiet, yrkesskolan m.fl, givetvis till studerandepris

Den aktuella litteraturen finns alltid på hyllan.
Allt annat beställer vi gärna hem, även engelsk litteratur

1886 MB

SJÄLVKLART GER VI STUDERANDERABATT PÅ DINA INKÖP

Öppna gärna ett skolkonto hos oss så fakturerar vi era inköp

MARIEHAMNS BOKHANDEL
Torggatan 14, tel 19 745

Vi tar även emot Visa Electron!

Nu är vattnet inte längre ett bekymmer

Joakim Sjögrens damm upptar ett område om 140 ar och rymmer 29.000 kubikmeter vatten.

– Tidigare var vattentillgången ett bekymmer. Odlingarna torkade bort och blev förstörda. Nu slipper jag det.

Joakim Sjögren har sysslat med jordbruk i 20 år. Nu har han bokstavligen gjort en satsning för att förbättra villkoren för jordbruket. Med sin inriktning på specialodling, till exempel av potatis och lök, så har vattentillgången ofta utgjort den begränsande faktorn för ett lyckat odlingsresultat.

Nu behöver han inte längre bekymra sig.

Vattnet säkrat

– All specialodling kräver en säkrad vattentillgång. Tidigare har jag fått förlita mig till vädret, eller också försökt klara mig med den källa jag äger sen tidigare. Men källan var otillräcklig. Vid torrperioder var jag alltid tvungen att göra en avvägning – antingen hoppas på regn eller ta vatten från källan och riskera att den sinade? säger Joakim Sjögren.

Han berättar vidare att vissa grödor är särskilt känsliga för torka. Nu har han till exempel sått frölök. Frösådder blir extra lätt förstörda av för lite vatten. I och med dammbygget så skall dessa problem nu vara ur världen.

Arbetet med dammen startade hösten 2005. **Jan Wide-man** har gjort arbetet. Joakim Sjögren berättar att han är mycket nöjd med resultatet. Dammen i sin helhet utgör 1,4 hektar, medan vattenspegelns areal är 0,7 hektar. Som djupast är den 4 meter. För att kunna uppföra en anläggning av detta slag krävdes ett miljötillstånd. Omkring hundra (!) markägare i omnejden fick säga sitt om saken.

– Jag ville göra den så stor för att vara säker på att alltid ha tillgång till vatten. Vattenmängden kommer förstås att variera. Som mest får det plats 29.000 kubikmeter, men det är förstås inte alltid det ser ut så. Under en säsong kan 5.000-6.000 kubikmeter vatten avdunsta. Torra perioder kommer det att vara mindre vatten. Men den årliga nederbörden garanterar att det alltid finns tillräckligt med vatten i dammen.

Joakim Sjögren berättar

Jättedamm. Joakim Sjögren framför sin stora satsning. – Nu behöver jag inte bekymra mig om vattnet, säger han.

vidare att han länge velat investera i något och att maskiner inte varit intressanta för honom. Istället valde han att satsa på dammprojektet.

Eu-stöd

Från EU har han fått stöd i sin satsning. Men till en början står han för alla kostnader själv. Först när utgifterna redovisats grundligt och resultatet slutsynats så får han investeringsstödet.

– Än har inte slutsynen gjorts, eftersom dammen inte är klar till hundra procent. Men vi har börjat använda den. Vanligtvis brukar torka komma på försommaren, men i år kom den nu istället.

Vi har vattnat vid två tillfällen under veckan som gått, säger han och visar upp den alldeles nya bevattningsmaskin som han är i full färd med att provköra.

Joakim Sjögren berättar att folk brukar tycka att dammen, sin storlek till trots, smälter in rätt bra i omgivningen. Dess miljöpåverkan är, enligt honom, inte särskilt stor.

– Vattnet från bergen strömmar i samma banor som det gjort tidigare. Dammen har bara en uppsamlande effekt. Vattnet blir inte kvar i dammen någon längre tid utan fortsätter sin vanliga väg i diken.

Det finns ingen risk att den skulle svämma över?

– Nej, det är ingen fara. De rör som leder ut vattnet är större än de som leder in. Eftersom dammen inte heller visat några tendenser till läckage än, så är det ytterst otroligt att något sådant skulle hända.

Joakim Sjögren är övertygad om att det finns en framtid för specialodlingar på Åland. Den typen av odling är precis vad han vill syssla med och satsa på. Att den enorma dammen bekräftar detta är det inga tveivel om.

LINNEA TILLEMA
linnea.tillema@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK

Provkör. Den nya bevattningsmaskinen testas nu för andra gången.

Bjud dina vänner på en kryssning.

Res fyra för

I augusti fortsätter festen. Sensommarkryssa till Stockholm med dina vänner. Vi ser till att hela fartyget; dansgolvet, beachen, maten, Spa-avdelningen och allt det andra är redo.

Visst vore det roligt att kunna bjuda flott? Det tycker vi också. Därför kan du boka resan och hela hytten för bara 23 euro. Se det som en solig förlängning av semestern.

23 euro.

Erbjudandet gäller 20/8 - 24/9
i Tourist insideshytt 2-4 pers/hytt,
mot tillägg övriga hyttkategorier.
Endast nybokningar.

Bokning tel: 27 330

SOMMARGÄSTEN/Olof Wrede, Göteborg och Mariehamn

Tänkare. Olof Wrede har lagt sig med ett litet filosofskägg att krafsa i medan han funderar på det ena och det andra. "Jag skulle väl få skavsår på hakan annars", säger han. Filosof vill han ändå inte kalla sig. Den titeln beskriver han som alldeles för pretentiös.

"Gillar att sitta och titta på moln"

– Jag får åsikter om det mesta. Vare sig jag vill det eller inte.

Olof Wrede gillar att tänka, men vill inte kalla sig själv filosof. Filosof låter för "pretentiöst", menar han.

Precis nedanför gatuköket Draken i Västerhamnen finns en liten sittgrupp bestående av två bänkar, ett bord och en överfylld sopkorg. En väldigt anspråkslös plats som man i all sin enkelhet sällan lägger märke till. Men **Olof Wrede** har tagit den till sig.

– Jag gillar att komma hit och sitta och fundera. Titta på moln.

Här kan man överraskande ostört sitta och följa med färjorna som kommer och går.

– Jag tycker om stämningen vid hamnar och på flygplatser. Känslan av att resa. Jag har väl någon naiv tro om att det ska vara bättre på andra sidan.

Jorden runt

Viljan att resa och komma ut i världen tog honom genast efter gymnasiet först till Norge, sedan ett varv runt jorden med ett gäng kompisar.

– Vi vecklade ut världskartan och valde de fem länder vi helst ville besöka. Det blev Kuba, Peru, Thailand, Malaysia och Nya Zeeland.

Mest spännande var Kuba och Nya Zeeland.

– Man märker hur mycket styret

har påverkat kubanerna. **Fidel Castro** är som en far för dem.

Fastnade för psykologin

Efter att ha rest av sig landade han för två och ett halvt år sedan i Göteborg på psykologprogrammet.

– Det är ett ämne som aldrig slutar att fascinera. Det finns allt nåt nytt att lära sig. Varje människa har en unik historia.

– Samtidigt börjar jag bättre förstå mig själv. Hur jag blivit den jag är. Det är en ohyggligt behaglig känsla, ett välbefinnande.

Exakt vad han vill göra, vad han vill "bli", vet han inte. Man skönjer en vilja att göra allt på en gång.

– Jag vill forska i kris- och katastrofpsykologi. Vara vid frontlinjen av forskningen och kasta ljus på nya saker. Samtidigt vill jag också jobba praktiskt och hjälpa människor.

Projekt om våldtagna kvinnor

Han har redan en fot inne i forskarvärlden. Under sommaren jobbar han hemifrån Åland med ett psykologiskt forskningsprojekt. Forskningen undersöker hur polisen intervjuar kvinnor som utsatts för upprepade fall av misshandel.

– Kvinnorna som misshandlats fler gånger har svårt att hålla händelserna isär, vilket gör att de inte kan presentera trovärdiga vittnesmål i rätten. Det här är ett stort problem som gjort att flera skyldiga män har fått gå fria.

Han förklarar att man med speciella intervjuemetoder kan komma åt de här problemen och ge kvinnorna rättvisare rättegångar.

"Samtidigt börjar jag bättre förstå mig själv. Hur jag blivit den jag är. Det är en ohyggligt behaglig känsla, ett välbefinnande."

Naturvän

Olof Wrede dyker flitigt upp i Nya Ålands arkiv. Oftast som filmskapare under gymnasietiden. Film har alltid varit ett stort intresse. Men under de senaste åren har det intresset fått stå på hyllan i brist på tid och pengar.

Hans tidigaste avtryck i tidningsarkivet går tillbaka till 1994 – "Olof, 10, vill ha mera vindkraft" rubriceras artikeln.

– Jag kan inte alls förstå varför man inte börjat bygga ut vindkraften på allvar på Åland, säger den 10-åriga Olof.

Den 23-åriga Olof skrattar gott åt sina tidiga utspel, även om han i allra högsta grad fortfarande står för dem.

– När jag var yngre tog jag ett kalhygge som ett personangrepp. Jag köpte vindkraftsandelar för mina sparpengar. Jag har alltid haft ett brinnande intresse för både natur och politik.

I dag äter han veganskt och försö-

ker han leva så ekologiskt som möjligt.

Åsikter om det mesta

Olof Wrede säger att han får tankar och åsikter om det mesta. En stor del av hans tankar kretsar kring samhällsfrågor. Som reporter är det ett nöje att få ta del av dem. Framför allt som han lyckas föra in element från psykologin och till exempel ifrågasätta vår tillväxtfokuserade samhällssyn.

– Lyckoforskningen har flera gånger bekräftat klichén att det materiella inte gör oss lyckliga. När man kommit över fattigdomsgränsen är det snarare andra saker som avgör välbefinnandet. Relationer till exempel.

Han tycker att man borde visa större ödmjukhet för det mänskliga och satsa på mera människan.

Vad menar du med det?

– Ta skolan till exempel. Unga ställs i dag för provningar av en mer existentiell karaktär än tidigare. Förr hade alla sin tydliga plats. Nu är det inte längre så givet. Man förväntas tidigt veta vad man vill. Här kunde skolorna ge bättre vägledning.

Hur då?

– Genom att diskutera. Religionsundervisningen kunde vara mera inriktad på livsåskådning. Man måste lära sig att ens värderingar ständigt ifrågasätts från alla håll.

Är inte det något av ett i-landsproblem?

– Alla tider har sina problem. Jag tror inte på ett problemfritt samhälle. Bara för att problemen är av en existentiell karaktär betyder det inte att de är mindre. Jag skulle nästan

föredra att kämpa för min kosthållning, om jag slapp bearbeta en massa frågor som man aldrig får något svar på.

Olof Wrede lägger på ett smidigt sätt fram sina tankar och åsikter. Det märks att de faktiskt är genomtänkta. Man märker också att han trivs med att diskutera och dela med sig av sina funderingar, trots att han ogärna vill "pracka på" någon åsikter.

Kluven till Åland

I början av september återvänder Olof Wrede till Göteborg för att fortsätta sina studier. Relationen till Åland är något kluven.

– Jag klarar inte av att vara här speciellt långa perioder i sträck. Men jag kommer nog alltid att återvända hit.

Värderingar och prioriteringar förändras hela tiden. Han vågar inte utesluta att han någon dag bosätter sig här. På Åland finns fortfarande föräldrarna **Casper Wrede** och **Ulla Rindler-Wrede** samt de två småsystarna **Mia** och **Unni**. Storasyster **Åsa** har däremot flyttat från Åland.

Vad har du fått mål i livet?

– Jag vill må bra och försöka få andra att också göra det. Jag går mer på känsla än förnuft. Försöker att inte fundera efter så noga. Jag har slutat tänka så mycket på mål. Redan när jag var liten tyckte jag att det var roligare att bygga kojor än att ha dem färdiga.

JENS FINNÄS
jens.finnäs@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: JONAS EDSVIK

Ella Grüssner Cromwell-Morgan
Epost: redaktion@nyan.ax

”Som i ett tetrisspel faller smakerna så småningom in i sina rätta tomrum, kloss för kloss.

ELLA OM VECKANS VITA VIN

Persiko-romantik

Vi människor är ena rastlösa stackare. Vi är ständigt på jakt efter nya upplevelser och helst ska vi vara först med att upptäcka dem. När vi hittat en ny sensation delar vi villigt och stolt med oss och snart sprids nyheten som en förkylning på dagis.

När hela världen gottat sig i nyhetens behag förlorar den slutligen sitt värde. Fältet är fritt och marknaden mottaglig. Som vinthundar vädrar vi efter nya kickar. Därför nöjer vi oss inte med att dricka Chardonnay och Cabernet Sauvignon i all evighet, hur fantasiska de än må vara.

Druvan Viognier gjorde för några år sedan en riktig brakentré rakt in i hungrande livsnjutares hjärtan. Druvan var nästintill bortglömd och utrotningshotad när en inflytelserik vinpersonlighet fastnade för dess delikata aromer och lyfte fram sin nyfunna älskarinna i vinskvallerpressen.

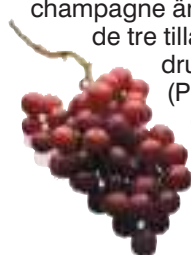
Många av Nya Världens vinmakare som tröttnat innerligt på Chardonnay hoppade på sensationståget och började ivrigt studera de blommiga, aprikosdoftande och hutlöst dyra Viogniervinerna från det pyttiga franska distriktet Condrieu i norra Rhône-dalen, där druvan har sitt ursprung. Men Viognier är en känslig liten primadonnadruva som inte är helt lätt att behaga och lyckas inte vinmakaren lirka fram de älskvärda egenskaperna hos druvan har han inget annat än ett intetsägande och vardagstrist nonsensvin på halsen.

Men om en lyhörd och känslig druvdirigent håller i taktpinnen kan denna myskparfymerade primadonna brista ut i smäktande arom-arior vars libretton innehåller fångslande berättelser om honungsromans, persikopassion och rafflande kryddspänning. Då vill man sitta på första parkett. Tro mig.

Fråga Ella:

Kan man göra vitt vin av blå druvor?

Japp! Färgen sitter i druvans skal. Om skalen aldrig får kontakt med druvmusten i pressningen så blir musten helt ofärgad. I äkta champagne är två av de tre tillåtna druvorna (Pinot Noir och Pinot Meunier) blå!

Torres är inte trist

”Vårt företag har en vilja att gå framåt med tekniken, utan att någonsin glömma att vara trogen vår egen historia som har gett oss ett viktigt arv och höga krav på kvalitet.”

Veckans vita/Miguel Torres Tormenta Viognier

År1979 var spanjoren Miguel Torres den första europé som investerade i Sydamerikansk vinmark. Det beslutet har han aldrig behövt ångra. Landet har perfekta klimatförhållanden för vinodling, obegränsade bevattningsmöjligheter från Anderna, svalkande vindar från Stilla havet och inga bekymmer med den ilska vinrotstocksrossande vinlusen Phylloxera Vastatrix.

Priser och prestigefyllda utmärkelser har haglat över honom, men det har inte lett till att han lutat sig tillbaka för att njuta av sin framgång, utan han och hans familj verkar drivas hårt av viljan att utvecklas, experimentera och finna nya vinmarker.

Till det här vita vinet har Torres valt den populära druvan Viognier. Druvorna är ekologiskt odlade, så inga kemikalier har fått komma i närheten av vinstockarna. Att hitta ett Viogniervin som faktiskt levererar den upplevelse man förväntar sig är inte lätt, men Torres har lyckats nå nästan hela vägen fram.

För det här priset är jag helt nöjd med vad jag får. Vinet behöver lite tid på sig i munnen och gärna en luftdekantering för att kunna visa vad det kan. Doften ger mig päron, jäst och söttaktig mandelmassa. I smaken finns citrus-syra, druvor och aprikos.

Som i ett tetrisspel faller smakerna så småningom in i sina rätta tomrum, kloss för kloss, tills aromerna skapat en solid smakmur där väldoftande blommor växer vilt i murskrevorna. På den här muren sitter jag gärna och dinglar med benen en stund, och krafsar i mig en sallad med örtmarinerad kyckling och getost.

Vin: Miguel Torres Tormenta Viognier 2006
Druvsort: 100 % Viognier
Alkoholhalt: 14 %
Producent/Vingård: Miguel Torres
Ursprung/klassificering: Central Valley, Chile
Lagring: En månad på ekfat
Förslutning: Syntetkork
Hållbarhet: Drink nu eller spara 1-2 år
Serveringstemperatur: Runt 9-10 grader
Pris: Sek 63,50 (!)
Inköpsställe: Viking Line

Veckans röda/Torres Atrium Merlot

I det spanska vinspäckade området Katalonien, som det här vinet kommer ifrån, planterade familjen Torres på 1800-talet sina första vinstockar. Det var här framgångssagan började. Alla vinnjutare världen över har säkert någon gång pillat på den lilla svarta plastturen som hänger runt flaskhalsen på det odödliga vinet Sangre de Toro som också har sitt ursprung i detta distrikt. Nu basar Miguel Torres över vingårdar i Chile, Argentina och Kalifornien där hans syster Marimar (namntips till lämpligt företag i Mariehamn?) sköter ruljansen.

Åsikterna om druvan Merlot går isär. Älskare av viner drivna av tanniner och jävlar anamma tycker att den är för mesig för att avnjutas som endruvsvin. Att den därför passar bäst som dunkudde åt muskulös Cabernet Sauvignon i Bordeauxblandningar. Andra älskar dess mjuka, mulliga plommonsyltskaraktär och dricker den gärna alldeles som den är eller tillsammans med både kött och fisk. Det är upp till var och en vad man föredrar.

Koltrastarna, vars latinska namn Merulus har gett namn åt druvan, älskar den i alla fall kravlöst. Just detta mörkröda Merlotvin är packat med doft och smak av kryddor, lagerblad, rostat kaffe och intill sprickningsgränsen mogna röda bär och plommon. Bär som ska avnjutas snarast, för snart åker de ner i kastrullen och kokas till sylt. De fjäderlätta tanninerna gör att vinet är mycket användbart i matsammanhang. Vinet fungerar fint ihop med kryddstark mat och till vilträtter och rotfruktsrätter där en gömd sötma annars kan ställa till problem i möte med tannin- och syrarika viner.

Vin: Torres Atrium Merlot 2004
Druvsort: Merlot 100 %
Alkoholhalt: 13 %
Producent/Vingård: Miguel Torres
Ursprung/klassificering: DO Penedès, Katalonien i Spanien
Lagring: 6 månader på ekfat
Förslutning: Naturkork
Hållbarhet: Drink nu eller spara 1-2 år
Serveringstemperatur: Runt 16 grader
Pris: 7,90 euro

GÄSTKOCKEN: Kaj Forss

Till det vita

Kalkon-tartar

Här har jag inte angett mängden så noga. Lö-karna kan ju vara olika stora. Är de små tar man

två, är den stor tar man en. Kalkonen är ju ofta förpackad, så där tar man vad som finns. Crème fraichen (jag brukar ofta använda smetana, som är godare) tar man så mycket av så att det blir en ”röra”. Pepparrotten får man vara lite försiktig med. Smaka av med lite i gången.

Det är så gott så man avsmakar gärna flera gånger.

Schalottenlök
Rökt kalkonbröst
lite crème fraiche
riven pepparrot
salt och peppar
Svartbröd
Ett skalat syltigt äpple
grovhackade hasselnötter

Finhacka schalottenlök och det rökt kalkonbröset, blanda med lite crème fraiche och riven pepparrot. Salta och peppra. Skiva brödet tunt. Om man skär sneda skivor så blir skivorna större. Stek brödet snabbt i smör (skapligt

mycket smör så blir det givetvis godare) högst en halv minut på var sida. Steker man för länge blir brödet hårt. Låt brödet svalna och lägg på sallad på brödet. Lägg kalkonröran på brödet. Strimla äpplet och lägg på toppen. Strö över grovhackade hasselnötter. Garnera med delade cocktailtomater.

Till det röda

Älgstifado

Ett recept med grunden i det cypriotiska köket. Efter att ha ätit stifado på Cypern, växte det här ”föräldarskade” receptet fram.

1 kilo kalopskött (grytbitar) av älg (rådjur eller nöt från köttdisken)
5-6 små lökar
5 vitlöksklyftor
1 dl rödvin
3 msk pepparketchup
salt och peppar
3 lagerblad
0,5 tsk kanel eller en kanelstång
5 hela nejlikor
smör

Bryn köttet i smöret i en gryta. Håll på vatten så att det täcker köttet. Skala och klyfta lökarna och lägg dem i grytan. Tillsätt rödvin, pepparketchup, salt, peppar, lagerblad, kanel, nejlika och den halverade vitlöken. Låt det sedan koka sakta tills det är mörkt, ca 2,5 timmar. (Jag brukar koka det så det nästan är sönderkokt). Tillsätt vatten vid behov, och om det blir för ”blaskigt” reder man av med lite majsenaredning. Här passar det att servera brynta kålrötter till. Skär kålroten i tärningar och bryn dem i litet smör. Salta och peppra och häll på två matskedar sirap.

Lägg på locket och låt det puttra tills kålroten är mjuk. Om det är för mycket vätska, tar man av locket de sista minuterna. Ris eller kokt potatis passar bra till.

Tamagotchin lever ännu!

År 1996 lanserades leksaken Tamagotchi i Japan. Följande år var det lilla elektroniska husdjuret årets julklapp i Sverige.

I det tysta lever Tamagotchin kvar – moderniserad och med fler möjligheter än tidigare.

I samband med skolstarten 1997 skrev Nya Åland om den lilla leksaken Tamagotchi. Leksaken blev allt vanligare på Åland och man trodde att det bara var en tidsfråga innan skolor och klassrum skulle invaderas. Frågan var om man borde förbjuda Tamagotchin?

Som de flesta säkert minns, var man tvungen att noga ta hand om sin Tamagotchi för att den skulle överleva. Den skulle matas, tröstas och lekas med – annars dog den. Många oroades över hur det här skulle påverka miljön i klassrummen, om leksaksdjuren plötsligt började kräva uppmärksamhet?

– Man kan sköta om den på rasterna och då håller den ju tyst på lektionen, sade leksakshandlaren **Pelle Eriksson** till Nya Åland.

Eriksson hade just börjat sälja de japanska leksakerna och gillade själv leksaken skarpt.

– Jag vill själv inte öppna en sådan här – jag vet att jag skulle fastna direkt, sade han.

Strandnäs skolas rektor **Bror-Erik Granlund** var inte lika positivt inställd till den nya leksaken.

– Det här kan visst bli ett problem. Vi har ju haft enklare former av störande leksaker tidigare, men ingenting som det här.

De andra störande leksakerna Granlund syftade på var kuber som många elever hade lekt med under lektionerna. En fördel med kuberna var att de, till skillnad från Tamagotchin, var tysta.

– Det här blir nog något för föreningen Hem och skola, trodde Granlund.

Barnen gillade

Men de barn som Nya Åland talade med var nyfikna på det elektroniska djuret.

– Jag skulle vilja ha en,

Fakta/Tamagotchi

■ En Tamagotchi är ett elektroniskt husdjur som skapades 1996 av Aki Maita och såldes av företaget Bandai.

■ Tamagotchin "bor" i en liten ägg-formad dator. Med tre knappar (A, B, and C) kan användaren välja vilka aktiviteter han eller hon vill göra med sin Tamagotchi. T.ex. kan man:

- Mata den.
- Spela ett spel med den.
- Städa upp efter den.
- Kontrollera Tamagotchins ålder, vikt, glädjenivå och om den är hungrig.
- Koppla den till datorn.
- Kontakta andra Tamagotchis.

Källa: Wikipedia

sade **Samanta Karlsson** som tidigare aldrig hade haft något husdjur eftersom hennes mamma var allergisk.

Hennes kompis **Jenny Österberg** ville också ha en, liksom **Malin Johansson** och **Nina Langebro**.

Att barnen tyckte om sina Tamagotchis var uppenbart. På internet uppstod hemsidor där man kunde begrava sin leksak och skriva små minnesbrev till deras ära.

Trots det tappade Tamagotchin i popularitet och de senaste åren är det nog inte många barn som bönat och bett sina föräldrar om att köpa det elektroniska husdjuret åt dem.

Flyttat in i spelvärlden

Nu verkar det som att Tamagotchin är på väg tillbaka. När man söker på internet ser man att Tamagotchin har hängt med i tiden och utvecklats tillsammans med tekniken.

Den senaste Tamagotchin på marknaden heter V4.5. Den här versionen kan gå i skolan och när den växer upp kan den skaffa sig ett arbete. Det finns också en hemsida, www.tamatown.com dit den som äger en Tamagotchi V4 eller V4.5 kan gå för att leka med sitt elektroniska husdjur.

Tamagotchin har även flyttat in i spelvärlden. "Tamagotchi Connection Corner Shop" är ett exempel. Det här spelet, som finns i två versioner, är tänkt för Nintendo DS och handlar om handel. Den lilla Tamagotchin skall sköta en affär, exempelvis ett konditori, en skönhetssalong eller en blomsteraffär. Slutmålet är skapa en butik som faller prinsessan "Tamako" i smaken.

Tamagotchi: Party On! är det första Tamagotchispelet som framställts för Wii. Spelet går ut på att man skall ta sig runt en spelplan genom

att spela flera olika mini-spel. Målet är att bli den nya Tamagotchi-presidenten. Det här spelet har ännu bara släppts i USA och Kanada. Där lanserades spelet den 29 maj i år.

Tamagotchi har också släppts som tre olika spel för Nintendos Game boy. Dessa spel har bara släppts i USA och Japan.

En av de allra senaste nyheterna rörande Tamagotchin släpptes den 1 juni i år. Reuters meddelade att en animerad Tamagotchifilm kommer att ha premiär i december 2007. Filmen handlar om några Tamagotchis som blir vänner med en liten flicka. Filmen kommer att distribueras av bolaget Toho.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Moderniserad.

En gammal favoritleksak som vägrat ge upp är det elektroniska husdjuret Tamagotchi. Genom att vidareutveckla sin produkt, flytta in den i spelvärlden och ut på internet, har bolaget Bandai lyckats med bedriften att få leksaken att överleva ett helt decennium. Foto: www.tamagotchi.com

Väckte oro. 1997 skrev Nya Åland om Tamagotchin som då var en ny företeelse. Man oroade sig för hur leksaken skulle påverka miljön i klassrummen.

ÅLAND

inline

MARATHON & 1/2 MARATHON

Nu är det dags att börja träna!

LÖRDAG 8 SEPTEMBER

Anmälan/info
Johanna Kallio
johanna.kallio@hotmail.com
tel +358 40 595 1995
Sista anmälningsdag
31.8.2007

Nya Åland
★★★

Nyankortet
2007

VIKING LINE

ÅLAND

KANTARELLEN

Park
ÅLANDIA HOTELL

ÅLANDIA

Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: titte.tornroth@nyan.ax

tittes trädgård

Nästa vecka handlar
det om ett blommande
berg i Marby!

Gammalt och nytt. Annette och Sture Ahlström framför en gammal bubbla som så småningom skall bli ett växtinklätt växthus. I bakgrunden syns det "riktiga" växthuset där tidig odling är möjligt tack vare uppvärmning med en gammal ångpanna.

Trädgården som är ett äventyr

Dagens reportage handlar om en trädgård där det visserligen odlas en massa men där det är skaparglädje på andra plan som dominerar.

Hela trädgården är ett äventyr i renodlad junk style!

Annelund i Postad, Hammarland, var en av de öppna trädgårdar som Ålandsfuchsian hade på programmet den första juli i år.

Jag anlände utan att veta något om Annelund och alltså också utan några som helst förväntningar. Efter några tiotals meter började jag gapa. Stort!

Annette och Sture Ahlström har sannolikt Ålands mest originella trädgård.

Det odlas mycket på gården, både för försäljning och

för eget bruk. Där finns bland annat ansemliga land med kryddor, bär och vitlök.

Men växterna är inte det centrala i upplevelsen i Annelund.

Det är de snillrika konstruktionerna, den fascinerande återanvändningen av skrot och det gedigna hantverket som imponerar mest.

Egna krafter

Att här bor personer som kan göra det mesta med sina händer får man snart bevis på.

Familjen har själv renoverat eller byggt allt från växt- och hönshus till verkstad och boningshus och lite till. Det gäller såväl snickerier som metallarbeten och murrarjobb.

Allt är välgjort och flera av detaljerna är hisnande vackra. Det kan vara detaljer som ett fönster, en lucka eller kanske

bara en liten hasp.

Mycket på gården är gjort av gammal skrot som Sture har samlat på i flera år.

– Jag har bland annat fått ta bort gamla skrottpipor som finns lite här och var i skogarna, där finns alltid något användbart, säger han.

Gammal sandskuta

Är det inte användbart som rent byggmaterial kan det utnyttjas för annat i trädgården.

Besökaren möts till exempel av ett stort motorblock från en gammal semidiesel sandskuta. I blockets luckor har familjen planterat pryd- nadsväxter, både solälskande och skuggtåliga perenner ryms i den gamla motorn.

På ett annat ställe i trädgården står karosseriet från en gammal bubbla, en Volkswagen, och väntar på att bli ett i

växter inklätt växthus.

Växt- och vedstöd är också genomgående gjorda av återanvänd skrot.

Också antikviteter

Allt är inte skrot, mycket är också antikviteter som paret, främst Sture, samlar på sig.

Han är ursprungligen hemma från Stockholm och vännerna där hjälper till med att hålla ögonen öppna.

– De vet när de skall lägga något åt sidan, förklarar han.

Familjen har bott i Postad sedan 1981 men det här är en gård som, tack vare ägarnas skaparglädje och fantasi, aldrig kommer att bli klar.

Till glädje för oss andra som ibland får chansen att titta in!

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Foto: SEPPÖ SARKKINEN

Dekorativ ved. Gamla maskindelar utnyttjas effektivt, här för att torka ved. Den lilla stugan i bakgrunden har Sture byggt.

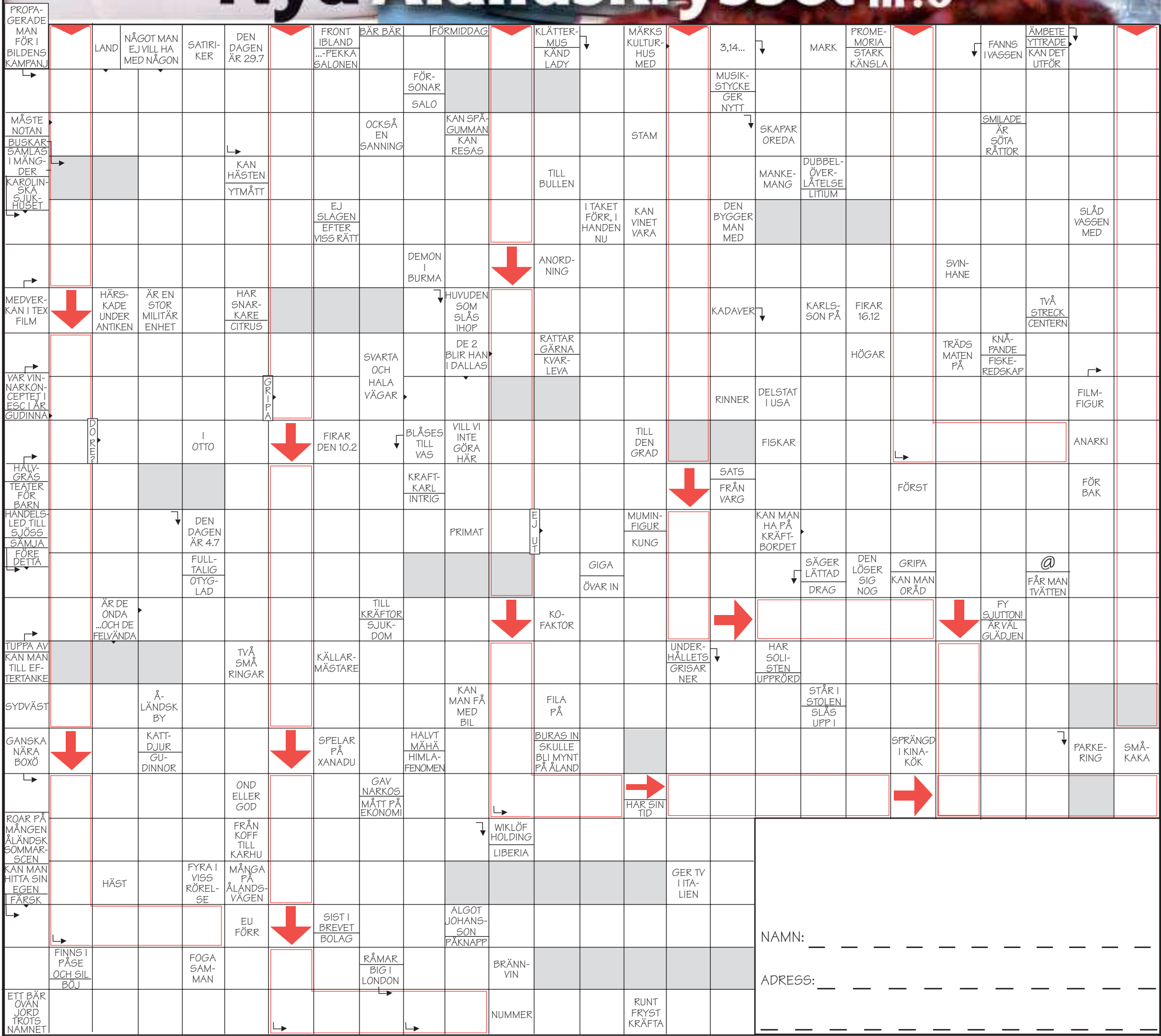
Dieselpanna. Pannan, som är från en sandskuta, används i dag som rabatt. Soldyrkarna får hålla till uppe och de skuggälskande växterna i luckorna på norra sidan. Bakom stenarna flyter Postadsån.

Rostig dekoration. Olika suckulenter och sedum trivs i vackra gamla järnringar.

Grillhus och bar. Om det regnar då man skall äta ute kan man flytta in i det lilla huset som Sture har byggt. I spaljén av armeringsjärn växer en gammal humlesort som fanns på gården.

Lösningarna till Nya Ålandskrysset nr 6 vill vi ha senast **torsdagen den 23 augusti**. Vinnarna och rätt lösning presenteras **lördagen den 25 augusti**. Vinster:
Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.
 Sänd lösningen till **Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn**. Märk kuvertet **NÅ-kryss 6**.

Tipsa oss dygnet runt! Tel 23 444.

NAMN: _____

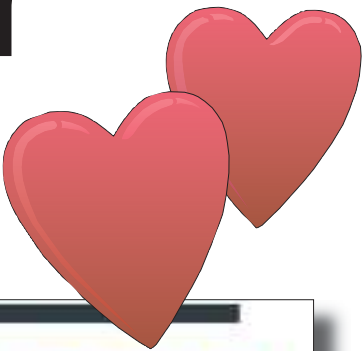
ADRESS: _____

” Vi ålänningar älskar ju att försöka ta reda på vem som gjort vad, så varför beröva folk det nöjet?
JOHANNA OM VARFÖR HON DRIVER SINGELSAJTEN ANONYMT

lördagsnöje

” Det är nämligen så, kära vänner, att det inte alls ska vara nån jävla redjisommar.
FRED FORSELL

Napp på nätet för åländska singlar

Att hitta en livskamrat är sällan det lättaste, och kanske snäppet svårare för småortsbor än för folk som rör sig i något större kretsar.
Att den åländska singelsajten behövs är tydligt – medlemsantalet stiger för varje dag och åtminstone fyra hjärtan har slagit ett extra slag tack vare den åländska singelsajten.

För ungefär tre månader sedan startades en sajt för singlar på Åland. Enligt administratören **Johanna**, som hon väljer att kalla sig, ökar sajten i popularitet för varje dag.
– Ryktet verkar ha spridit sig och nu registreras nya medlemmar kanske inte varje dag, men nästan.

Ljuv musik på singelsajten. Krogen är inte enda alternativen för den som är singel och kärlekskrank. Sedan tre månader tillbaka finns en åländsk träffpunkt för singlar på nätet – och åtminstone fyra personer har hittills fått napp.

jobbar med. Det är lättare att få kontakt om man vet lite mer om varann.
Diskussionsforumet är populärt. Eftersom medlemsantalet inte är så stort, ordnas regelbundna träffar så folk vet när det är störst chans att träffa andra online.
Flera väljer att efter en tids småpratande på nätet träffas på riktigt. Ibland stämmer personkemin, ibland inte. Under sajtens tre månader långa livstid har i alla fall fyra personer hittat kärlek på sajten.
– Jag känner till två par som blivit tillsammans på sajten och som sedan avslutade sitt medlemskap. Det ena paret är inte längre tillsammans och åtminstone den ena av dem är tillbaka på sajten, så uppen-

barligen var den uppskattad och fyllde sin funktion. Hur det går för det andra paret har jag ingen aning om, men jag hoppas ju att det går bra. Det är ju det som är tanken bakom sajten.
Nåt att klura på
Arken i all ära – men det finns folk som inte har något emot att träffa sin tillkommande på andra platser. Inspirerad av de många ”Hej du snygga tjej/kille på XX – singel?”-messen i Messa Nyan, startade Johanna singelsajten för att underlätta ålänningarnas sökande efter Kärleken och för singlar som försöker få kontakt med varann och som vill ha alternativ till krogen.
– Visst finns det redan många singelsajter på svenska,

både rikssvenska och finlands-svenska, men är den andra bostätt utanför Åland är ju nåndera tvungen att flytta om det blir allvar av förhållandet.
Att hon själv väljer att hålla sig anonym beror inte på att hon är feg eller folkskygg.
– Nej då, vi ålänningar älskar ju att försöka ta reda på vem som gjort vad och luska i folks göranden och låtanden, så varför beröva folk det nöjet? säger Johanna, eller vem hon nu är, och ler genom luren. Det enda som avslöjas om henne på sajten är att hon bor i Jomala och jobbar på dagis...
Singelsajten hittar man på adressen <http:// singlar.page.tl>

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

OBS Det händer

LÖRDAG 11.8 BILUTSTÄLLNING
■ ■ **Mariehamn Badhusparken kl 12.00-15.00.** Traditionell Volkswagen-utställning.

BOMARSUNDS DAGAR
■ ■ **Sund Bomarsund kl 11.00-17.00.** Marknad med matvaror och hantverk.
☐ Musikframträdanden av lokala musikgrupper.
☐ Historiska teaterinslag som ger inblick i Bomarsunds historia.
☐ Tävling, Bomarsunds mästertytt.
☐ ”Skarpans-Eldstaden”, teater av Ann-Britt Lundström.
☐ Demonstration av gamla hantverkstekniker.
☐ Hästskjuts och ponnyridning.
☐ Guidade vandringar.
☐ Kl 12.30, 15.30. Filmen ”Vägen till fred – Bomarsund 1854” visas i Telegrafan på Prästö.
☐ Kl 14.00. Dur-rackarna, som kommit ut med sin första cd, uppträder.

DANS
■ ■ **Arkipelag restaurangen kl 21.00.** Olle Wallbergs.

LOPPIS/MARKNAD
■ ■ **Geta Långö Enebo café kl 12.00-16.00.** Loppis.

MUSIK
■ ■ **Mariehamn missionskyrkan kl 13.00.** Lily-Marlene Puusepp harpa, Hanna Kinnunen flöjt, Harri Mäki klarinett, Temperakvartetten. Anders Jansson konsertvärd. Verk av Fauré och Mozart.
■ ■ **Eckerö café Lugn och ro kl 15.00.** ”Kantele besöker Åland” och får sällskap av sommarfåglarnas stråkar. Medverkande Hiedi Äijälä kantele, Anni Jämsä violin, Henna Svala violin.
Ur repertoaren: Folksånger från Åland och Finland, ny kantelemusik komponerad av Martti Pokela och Heikki Valpola, kammarmusik av Händel, Haydn och Sjostakovitj.
■ ■ **Föglö brandkårshuset kl 19.00.**
☐ Visduon Kim & Marianne från Geta.
☐ Matilda Karlström fiol.
☐ Gustaf ”Utte” Saurén sång och gitarr.
☐ Allsånger.

■ ■ **Sunds kyrka kl 19.00.** Barockensemblen Battalia, Topi Lehtipuu tenor. Verk av Buxtehude, Schütz, Bruhns.

NÖJE
■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Soundway.
■ ■ **Finström Bastö bykorg kl 21.00.** AB/CD spelar rock i AC/DC:s anda.
■ ■ **Dinos kl 23.00.** Made in Thailand i rockbaren. På uteserveringen Daniel & Yai.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Andreas Norlin.

RUNDVANDRING
■ ■ **Björkörs naturreservat kl 12.00-16.00.** Guidad rundvandring. Kontakta tillsyningsmannen Kaj Porko, 0457 361 36 50.

TV
■ ■ **Finlands TV2 kl 18.15.** Vagnen. Sannfinländarnas ordförande Timo Soini besöker Åland och ser om han klarar

sig på bara finska. Här möter han bland andra landshövding Peter Lindbäck och Ålands framtids ordförande Anders Eriksson. Repris från 2006.
■ ■ **FST5 kl 20.50.** Porträtt av författaren Katarina Gäddnäs. Programmet presenteras så här:
I Åländskan Katarina Gäddnäs dikter är kvinnans liv och utveckling ett ofta återkommande motiv. I bakgrunden finns den moderna vardagen, men även naturen och traditionen. Hon har sagt att livet är det som händer när man stängt av tv: n, trots det försöker det här tv-programmet fånga författaren, journalisten, trebarnsmamman och prästfrun Katarina sådan som hon är ute på Kökar, hennes hem. Hon skriver poesi i litet format, sparsmakat, ibland med drastisk humor och med stor nyfikenhet på världen. Vad är det som driver henne, vem är Katarina?
Redaktör: Lotta Wigelius-Wulff.

SÖNDAG 12.8
BOMARSUNDS DAGARNA
■ ■ **Sund Bomarsund kl 11.00-17.00.** Marknad med matvaror och hantverk.
☐ Musikframträdanden av lokala musikgrupper.
☐ Historiska teaterinslag som ger inblick i Bomarsunds historia.
☐ Tävling, Bomarsunds mästertytt.
☐ ”Skarpans-Eldstaden”, teater av Ann-Britt Lundström.
☐ Demonstration av gamla hantverkstekniker.
☐ Hästskjuts och ponnyridning.
☐ Guidade vandringar.
☐ Kl 12.30, 15.30. Filmen ”Vägen till fred – Bomarsund 1854” visas i Telegrafan på Prästö.

EKOLOPPET
■ ■ Mariehamn Sjökvarteret cirka kl 11.00-12.00. Deltagarna i Eco-Trip Finland, ”Ekoloppet”, avslutas. Evenemanget ordnas för fordon som använder förnybar energi och går från St. Karins via Kökar, Lemland och Bomarsund. Deltagarna anländer till Sjökvarteret i samlad tropp ca 10.30. Allmänheten har möjlighet att bekanta sig med deltagande fordon som muskeldrivna liggcyklar, rekumbenter och velomobiler. Presentatör och organisatör: Olli Kuusisto.

LOPPISAUKTION
■ ■ **Finström Bamböle vid Bergens (fd Finströms auktionskammare) kl 13.00, visning från 12.00.** Möbler, utestolar, glas och porslin, en myckenhet diverse. Mäklare Grönback-Eric.

NÖJE
■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj Tony.
■ ■ **Dinos kl 23.00.** Made in Thailand i rockbaren. På uteserveringen Daniel & Yai.

VERNISSAGE
■ ■ **Eckerö post- och tullhus, café Lugn och ro kl 14.00.** Ami Krogius tavlor.

VETERANBILSTRÄFF
■ ■ **Mariehamn Österleden vid Bilmacken kl 14.00.** Träff för veteranbilsägare och gemensam tur.

NYANFAJTEN					
Dags att gnugga geniknölarna och vässa hjärnbalken. Idag ska du kunna lite grann om teknik och godsaker på kaffebordet.					
	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
Världen. Ett årtal.	Författaren Stieg Larsson dör.	EU får 10 nya medlemmar, bl.a. de baltiska staterna.	Alexandra Fossmo mördas i Knutby.	Alkoholskatten i Finland sänks med 40%.	Elfriede Jelinek får nobelpriset i litteratur.
På vita duken. En film.	Originalversionen är från 1933.	Flera nyinspelningar har gjorts, den senaste 2005.	Ann Darrow, Jack Driscoll och Carl Denham är några av karaktärerna.	Huvudkaraktären klättrar enkelt på New Yorks skyskrapor...	...eftersom det är en jättegorilla.
Teknik. En uppfinning.	Lanserades 1956 i Sverige.	På 1960-talet fanns ca. 1000 användare i Sverige.	De första modellerna användes enbart i bilar.	Tack vare det helautomatiska NMT-systemet slog de igenom.	Används numera även för att ta bilder och surfa på nätet.
På bordet. Ett bakverk.	Innehåller vanligen 27 lager bakfett.	Heter sedan karikatyrkrisen ”Muhammeds rosor” i Iran...	...eftersom det engelska namnet är Danish Pastry.	Luftig och frasig, ofta med vaniljkräm och ringlad glasyr.	Har inget med Österrike eller smörgåsar att göra.
I skogen. En svamp.	Ljust ådernät på foten och brunfärgad hatt.	Växer i barr- och lövskog över hela Skandinavien.	Hatten glänser vid torka och är klibbig vid väta.	Tillsammans med kantarell den viktigaste matsvampen i Europa.	Har fått sitt folkliga namn av en svensk kung (XIV).

MARTIN KELLERMAN

ROCKY

ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN

FRED. LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Ut med redjin, in med Kent

Hörni, det har smugit sig in ett litet faktafel mitt i sommaren och jag tänkte rätta till det här och nu.

Det handlar om Marko "Markoolio" Lehtosalos låt "Ingen sommar utan reggae". Eller "redji", som vi utan naturligt kroppsgung säger.

I låten sjunger Lehtosalos att det "ska vara redjisommar".

Det är fel.

Det är nämligen så, kära vänner, att det inte alls ska vara nån jävla redjisommar.

Vi likstela nordbor måste sluta tro att redjin har något med oss eller vårt väder att göra. Sanningen är att vi inte kan hantera redjin och att den kan inte hantera oss. Alla inblandade gör sig bara löjliga.

Redjin passar inte oss och därför borde vi slänga ut den ur Norden.

Kalla mig gärna förespråkare av musikalisk apartheid, men jag köper inte det där svamlet om att musik är gränsoverskridande. Inte en chans, Frans.

Musik trivs bäst i den miljö där den är född. Finsk tango funkar bäst på danskvällar i Joensuu, bland utarbetade kvinnor med reuma och nervöst vattenkam-made män med fickpluntor. Brittiska hiphoparen "The Streets" passar bäst i risiga, spermafläckiga lyor i Birmingham och den överdesignade, ängsliga, könlösa modepopen à la Cardigans, som man är så bra på i Sverige, passar allra bäst på våra könlösa, ängsliga breddgrader. Och så vidare.

Visst, undantag finns ju. Svensk överdesignad pop funkar utmärkt i Japan också. Och brittisk depprock känns ju inte helt malplacerad ens i våra egna kommuner, där man precis som i England lätt hittar både alkoholrelaterad familjemisär såväl som fotboll på dåligt underlag.

Men det finns som sagt gränser. Som inte ska överskridas. Redjin regerar på Jamaica, visst, men PÅ FULL VOLYM på en slabbispriffest i EN ETTA i Hindersböle gör den både sig själv och festdeltagarna till åtlöje ("Fettan Uffe, vi måst ju legalisera!"). Det är faktiskt precis lika löjligt och fel som om "Långa bollar på Bengt" med Svenne Rubins skulle dåna i högtalarna på ett ganjaparty i Kingston.

Dags för lite action i musikapartheidens namn, således. Först ut med redjin. Sen kan vi väl ta oss an världsmusiken? Snälla? Vi kan börja med att stämma alla de där förtypluskvinnorna som åker till Afrika och "utforskar sig själva" och sen kommer tillbaka hit, insvepta i färgglada tyger, och drar igång kurser i gungande barfotadans till senegalesisk näsflöjt - på Klinten! Jamenför-fan, ni hör ju.

Och sen tar vi oss an alla kritvita gospelkörers som wailar om kärleken till Jeeezuz med fejkad inlevelse, genant uttal och en "spontanitet" som är inövad med mil-limeterprecision.

Jag kommer inte ens att skona mig själv. Jag har redan gjort både min familj och amerikansk hiphop till åtlöje tillräckligt många år genom att sikta med fingret och deklamera "rat-ta-tat" - trots att jag givetvis inte är någon "nigga with a muthafucking gun". Inget mer sånt.

Vi nordbor borde nöja oss med Kent eller nån annan lagom stelbent rock.

Ni som ändå känner att ni inte kan leva utan "det härliga gunget" från den exotiska musiken, ni får väl göra som alla andra här uppe - överkonsumera alkohol.

För DET - och inte redji - är den sanna skandinaviska vägen till ett svängigare liv.

Martin Portin
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Vi är lite för ålderstigna.
HENRIK BÖSTRÖM EFTER
IFK MARIEHAMNS VETERANERS
FÖRSTA MATCH I FM FÖR 45-ÅRINGAR

Åldern tog ut sin rätt för IFK:s veteraner

FOTBOLL. IFK Mariehamns veteraner fick en tuff inledning på FM för spelare över 45 år. Matchen mot en av förhandsfavoriterna, PuPa från Kuopio, slutade 0–4.
– Vi är lite för ålderstigna, konstaterar Henrik Boström efter matchen.

IFK Mariehamn, där många av spelarna skulle platsa i FM för 55-åringar, stod trots allt upp bra mot sina yngre motståndare när FM för 45-åringar inleddes på Ytternäs sportfält i går. I paus låg laget under med 0–1 och hade då hunnit med att bränna en straff. I andra halvlek tog dock åldern ut sin rätt och PuPa kunde göra ytterligare tre mål.

– Första halvlek är fullt godkänd, säger spelaren **Frank Ottesen** i pausen.

– Det är jädrans jämt, tillägger han.

Säkert spel

Spelet i veteran FM är mycket kontrollerat och vilt tjongande lyser med sin frånvaro. Snarare är det rutinen och blicken för spelet som är i kraftig användning. Trots att det är mest glada miner hettar det till ibland i närmakerna.

PuPa går till ledningen i den första halvleken när ett kanonskott går stolpe in bakom en chanslös IFK-målvakt. En stund därefter får IFK en straff när **Ari Weckström** fal-

Rutin i överflöd. Lite för mycket rutin fanns det i IFK Mariehamns lag som förlorade den första matchen i 45-åringarnas FM. Många av spelarna skulle platsa även i 55-åringarnas FM. På bilden Ari Weckström. Foto: JONAS EDSVIK

ler i straffområdet. **Rutger Petterssons** straff träffar dessvärre ribban och 0–1 står sig till paus.

Tre mål i andra

I andra halvlek driver PuPa upp tempot och kan ganska snart

göra 2–0 efter ett pressat skott från 16 meter. IFK har svårt att komma in i matchen till att börja med, men skapar så småningom ett par halvchanser. Det är dock Kuopioborna som gör målen och slutresultatet skrivs fyra mål mot noll.

Trots förlusten är inte Henrik Boström alltför nedslagen.
– Vi mötte ett bättre lag, säger han.

Liksom Ottesen i pausen tycker han att det känns ovant att spela elvamannafotboll eftersom man till vardags spelar

med sjuannalag. Han ser förhoppningsfullt på de kommande matcherna för sitt lag.
– Vi kommer igen, säger Boström.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Nästan skadefritt IFK möter formstarkt VPS

FOTBOLL. Söndagens motståndare för IFK, **Vaasan Palloseura**, inledde säsongen svagt men har efter bytet av tränare i början av juni inte förlorat en match i Tipsligan.
– Det är bra att möta dem nu när de inte har förlorat på länge, säger IFK Mariehamns tränare **Pekka Lyyski**.

Jämfört med vårens VPS är det ett helt annat lag som tar emot IFK Mariehamn på Sandvikens plan i Vasa på söndag.

Laget gick kräftgång i inledningen av ligaspelet men har nu spelat åtta matcher utan förlust. Men **Pekka Lyyski** framhåller att det är samma spelare som spelar i VPS i dag som i våras.

– Det är bra att möta dem nu när de inte har förlorat på länge. Inte har de så bra spelare att de genom tränarbytet plötsligt har blivit Finlands bästa lag, säger han och påpekar att även IFK kan sägas vara ett lag på uppgång.
Lyyski drar flera paralleller

mellan IFK Mariehamn och VPS. Båda lagen är i första hand lag utan riktigt stora profiler.

Nyckeln till seger på söndag ser Lyyski ligga i passningspelet.

– Det lag som hamnar att löpa efter bollen kommer att förlora. Det vill säga, det lag som lyckas i passningsspelet vinner, säger han.

Den enda spelare som Lyyski lyfter fram i motståndarlaget är **Jyri Hietaharju** som dock enligt uppgift skall vara borta på söndagen på grund av en tåskada.

I princip skadefritt

Den gångna träningsveckan började inte på bästa sätt för IFK då laget tvingades träna vid Ytternäs istället för på Wiklöf Holding Arena. Men efter att man återvände till den gröna mattan i centrum har tongångarna bland spelarna, som inte trivdes på Ytternäs hårda planer, blivit bättre. Pekka Lyyski betonar att spelarna hyser mycket vilja.

Angående skadeläget kan Lyyski ge glädjande besked då

både **Johan Carlsson** och **Saša Stevic** är tillbaka i träning. Endast unga **Petter Isaksson** går skadad och kommer inte att spela mer under säsongen.

– Det är glädjande för tränaren att få välja bland sina spelare någon gång under säsongen, säger Lyyski om spelsituationen inför söndagens match.

Ny spelare på prov

Samtidigt som skadeläget har ljusnat har en ny spelare anlänt till Åland för att testas av IFK. Det är den 29-åriga anfallaren **José Carlos Trindade dos Santos** som närmast kommer från spel i portugisiska division två.

José Santos har också meriter från laget New York/New Jersey Metrostars, numera Red Bull New York, i amerikanska Major Soccer League. Enligt klubbdirektör **Peter Mattsson** skall han testas under den kommande veckan och är inte aktuell för matchen mot VPS.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax

ÅU inför jätteutmaning

FOTBOLL. Åland United möter HJK på bortplan på söndag. Trots att det bara skiljer en plats mellan lagen i tabellen är Åland United den stora utmanaren.

HJK är ett lag i Åland Uniteds tränare **Robert Dahlins** smak.

– Det är ett jätteduktigt lag som spelar en fotboll som passar mig bra personligen, säger Dahlin som håller HJK:s spelstil högre än serieledarna FC Honkas.

– De spelar en trevlig fotboll. Dahlin väntar sig att det är HJK som kommer att föra spelet på söndag.

– De kommer att föra matchen och försöka träckla sig runt på kanten för att sen fylla på med folk i mitten, spår han.

För att Åland United skall kunna upprepa bravaden från matchen mot Honka för tre omgångar sedan, där man lyckades ta en poäng, vet Dahlin vad som krävs: ett sammanhållet spel där man inte förivrar sig och jagar boll på kanterna. Samtidigt krävs en kämpainsats liknande den mot Honka.

– Förhoppningsvis kan vi följa upp den matchen.

Dahlin efterlyste för ett tag sedan det flyt Åland United hade tidigare på säsongen.

Och med flyt menar han inte tur utan ett flyt i spelet som gör att man inte behöver tur. Trots vinsten mot FC United i förra omgången anser Dahlin inte att det flytet finns i Åland Uniteds spel för tillfället.

– Vi fick jobba hårt för de tre poängen senast, säger Dahlin.

– Vi söker fortfarande det där flytet som gör att allt går lättare, fortsätter han.

För att hitta flytet är det enligt Dahlin hårt arbete och tålmod som krävs.

I tabellen ligger Åland United för tillfället tredje plats i damernas liga som toppas av giganterna inom finsk damfotboll, HJK och Honka. Skillnaden mellan Åland United och de stora, i det här fallet främst HJK, är enligt Dahlin flera.

– De har en större trupp, möjlighet att träna på ett annat sätt, säger han och nämner även skillnaden på lägstanivåerna för de respektive lagen.

En av orsakerna till dessa skillnader är enligt Dahlin det faktum att HJK har varit med länge i ligaspelet medan Åland United gör sin blott andra säsong på liganivå. Resultatet bli att Åland United står inför en tuff match på söndag.

– Det är en jätteutmaning, konstaterar Dahlin.

MARTIN PORTIN

Honka föll i UEFA-cupen

FOTBOLL. FC Honka, som leder damernas fotbollsliga, föll i första matchen i UEFA-cupens första omgång. Motståndarna Valur från Island vann med 2–1 efter att ha gjort två mål under matchens fyra sista minuter.

Den första omgången, som spelas i turneringsform, fortsätter för Honkas del på lördag när man möter ADO Den Haag från Holland. (mp)

Golfvinst för Häggblom

GOLF. **Jenny Häggblom**, ÅGK, vann klassen F-16 när Finnair Junior Tours femte deltävling avslutades på torsdag. Häggblom, som slutade på sammanlagt 14 över par, vann efter omspel mot **Sanna Nuutinen**.

Lukas Eriksson, även han ÅGK, slutade på andra plats i klassen P-18. Också Eriksson tvingades till omspel där han förlorade mot **Teemu Putkonen**. Tack vare andra platsen leder Eriksson Finnair Golf Tour.

I samma klass som Eriksson placerade sig **Moses Forsgård** och **Sebastian Mattsson** på tolfte respektive 16:e plats. (mp)

Nyan rättar

Om arvoden

■ I gårdagens krönika om fotbollsdomare fanns ett påstå-
ende om att huvuddomare i damernas division 1 fick 20 € per match.

Ersättningen före skatt i Finland år 2005 var 35 € för huvuddomare och 24 € för assisterande. Eftersom man från åländskt håll ansåg arvoden ohållbart låga höjdes de lokalt till 50 € respektive 30 €, vilket sedan gällde i serie-
spelet. (ib)

En Magnus för mycket

■ På en bild i ett av gårdagens reportage det inte Magnus, utan **Marcus Jansson** som stod till vänster om den starke **Magnus Samuelsson**. Den mänskliga faktorn låg bakom misstaget.

GYKEL
Resultat Kattbytempo 19 km tempo.
08.08.2007
1) Bosse Jansson, JJK, 27,36, 2) Thorvald Jansson, IFK, 27,54, 3) Kenneth Hellsten, IFFK, 30,08, 4) Ralf Karlsson, JJK, 31,46, 5) Håkan Kullman, ASF, 37,52

Vi har MÅL i mun!

Direktsänd fotboll
i Ålands Radio 91,3 MHz
12.8 kl. 18.15
VPS-IFK Mariehamn

Kommentator:
Owe Sjöblom

Brons för Dahlman i drak-EM

SEGLING. Det blev slutligen en tredjeplats för **Henrik Dahlman** i EM för drakbåtar som avgjordes i Hangö. Genom att passera landsmannen **Tom Jungell** på slutet av den sista seglingen och knipa andraplatsen säkrade Dahlman bronspengen medan Jungell slutade på femte plats. Vann gjorde **Markus Wieser** från Tyskland. Sammanlagt deltog 48 båtar från 10 länder i EM-seglingarna. (mp)

Julia Andersson uttagen till landslaget

FOTBOLL. Åland Uniteds **Julia Andersson** har blivit uttagen till Finlands landslag för flickor under 16 år. Laget deltar i en fyrnationsturnering i Polen mellan den 22 och 25 augusti där man möter Ryssland, Irland och värdlandet. (mp)

Sportens kom ihåg

■ ■ **ÅID-cykel:** Fredsloppet Söndag 9.00, 160 km eller 80 km. Samling vid Godbyhallens parkering 8.30. För info eller om annan startpunkt önskas ring Harry Rönnerberg tel 04575301526

■ ■ **ÅID-orientering:** Hippo-cup III tisdagen den 14 augusti vid Nabbens badstrand. Första start kl 18.30. Anmälan till ÅID:s kansli senast fredagen den 10 augusti, tfn. 19170.

■ ■ **IFK Fotboll F95-96:** Träningarna börjar tisdag 14 augusti kl 17.30 på Backeberg

■ ■ **ÅID/Friidrott:** Ungdomsserien i friidrott, omg. 4, onsdag 15 augusti kl. 18.30, på WHA, Mariehamn. Anmälan till tävlingsplatsen senast kl. 18.00. Klasser och grenar: P/F 9 600 m, längd. P/F 11 600 m, längd. P/F 13 600 m, kula(3kg/2.5kg), Spjut(400 gr/400 gr) P/F15 800 m, 3-steg, spjut (600gr/400 gr). OBS. Prisutdelning efteråt.

■ ■ **ÅID-skidor:** Getalopet på rullskidor el.inlines 19.8 kl. 9. 38 km.Allmän samt motions klass. Anmälan och mera info ÅID:s kansli tel, 19170 el.0457-5267037.

■ ■ **Öspelens Supporterklubb:** Hjälp oss med fler frivilliga funktionärer till beachvolleyturneringen Paf Open 14 - 19 augusti, ordningsmän, vakter m fl. Anmäl dig snarast direkt till Lennart Johansson, tel 04575221630.

■ ■ **Våsc Herrar:** Träning måndag 13/8 kl. 19.00 Baltic.

■ ■ **Mariehamns seglarförening:** Rödhamnsrundan lördag 11 augusti. Jaktstart från kl 12.00, klasser lilla och stora lys om minst 3 båtar i varje klass. Seglarmat på Club Marín. Anmälan senast fredag 10.8 till Håkan /tel 0457 5958 201.

■ ■ **Ridklubben Sleipner:** Sleipners Ungdomsstyrelse anordnar Barbacka Cup söndagen den 19 augusti kl. 12.00. Klasser: hoppning: 50 cm för ponny/ 60 cm för storhäst. dressyr: L:c:1 2003 svenskt. Ekipage som placerat sig i LB dressyr eller 80 cm hoppning får ej starta. Sista anmälningsdatum är 17 augusti kl. 20.00. För mer information och anmälningar kontakta sleipner. Tel. 13418.

■ ■ **ÄSSF:** Deltävling 4, tillika ÅM i miniatyrgevär 3x20 skott avgörs i Bredmo på tisdag kl. 18.15

Populär hobby. Gäddfisket på Åland är världsberömt i fiskekretsar och synnerligen populärt. Bilden från startskottet i Brändö gäddfisketävlings i fjol. Foto: HARRY BERGENDAHL

Sportfisketurister – skarvar eller guldgruvor?

På hugget

JOHAN BOMAN
FISKARBODEN
fiskarboden@aland.net

Jag är själv medveten om detta eftersom det finns ut-hyrningsstugor i familjen, och vi som alla andra stugägare har samma problem.

Fiskekort på sms? Varför blir det så här då? Jag tror det beror på flera olika faktorer. Dels är fiskekortsproblematiken på Åland väldigt speciell, massvis med olika fiskekort på små områden insprängda i privata vatten.

Fiskekortet säljs också lokalt antingen hos en privatperson i just denna bys vatten eller av den lokala livsmedelsbutiken. Fiskebutikerna säljer några kort, Ålands Turistförbund en del och Shell Select en del och så vidare.

Ni förstår ju själva vilken djungel det blir när en turist bestämmer sig för att det ska fiskas lite en eftermiddag. Detta måste ändras på. Kanske man kunde låta fiskebutikerna eller Ålands Turistförbund sälja alla fiskekort som finns runt om på Åland. I dagens pappersform, skrivna för hand skulle det inte gå praktiskt. Det är trots allt cirka 80 olika fiskekort att hålla reda på.

Att lösa fiskekort per sms låter som en vettig idé. Det kommer att underlätta enormt. Andra alternativ är att få så få kort som möjligt, helt enkelt slå ihop små områden till större. Men att få folk att komma överens om pengar är inte lätt. På fastlandet

löser man en fiskekortsavgift och sen fiskar man överallt, samma sak i Sverige.

Olika attityder Hur ska man då göra med allt privatvatten som inte alls är med? Jag vet att det är helt omöjligt att få många vattenägare att upplåta sitt vatten åt andra. Speciellt om det är turister. Även om de skulle tjäna en bra slant på det, fungerar inte Åland så.

Det är dels en generationsfråga, dels en geografisk fråga. Äldre och skärgårdsbor har ofta uppfattningen att hålla hårt på det som är sitt. Det är ungefär som med gäddfisket – varför fiska gädda och försiktigt släppa tillbaka dom igen. Varför ens fiska då? Och att stora gäddor bara gör illa och därför måste slås ihjäl.

De förstår inte vad en gädda är värd på Åland idag i form av betalande sportfiskare. Speciellt inte en stor 10 kg gädda. På samma sätt som samhället inte förstår vad sportfisket är värt samhällsekonomiskt jämfört med nätfisket, yrkesmäsigt eller binäringsfiske.

Konsekvenser undersöks I Sverige presenterade fiskeriverket en undersökning över svenskarnas fiskevanor. Den visar att cirka en miljon vuxna svenskar fiskade sammanlagt 14 miljoner fiskedagar år 2006. På fritidsfisket spenderade svenskarna 1,7 miljarder kronor, bara i Sverige. Un-

dersökningen visade även att ”sportfisket är den klart skonammaste metoden för fiskbestånden och att sportfisket bör ges större betydelse samt att sportfisket genererar den klart bästa samhällsekonomin.”

Jag vet också att Åland är unikt med sina öar och privata vatten och orörda natur. Och många sportfiskare som kommer hit är inte guds bästa barn. Men håller man en hög service samt höga priser så sällas mycket av det här bort.

Det ska vara dyrt att fiska på Åland, man måste sträva efter att göra det unikt. Inte dumpa priserna bara för att det är billigare att fiska torsk i Norge eller lax i Sverige. En nog så viktig sak är att hålla hårt på kvoter och fiskens minimimått. Inte låta gäster ta mer än två gäddor om dagen per båt. Om ens så mycket.

Alla förlorar på tomma fiskevatten. Och så blir det om fisketrycket blir för hårt.

Alla stugägare är rädda att inte få beläggning om man inför restriktioner. Men jag tror att folk alltid kommer till Åland så länge det finns bra med fisk. Nu menar jag sportfiskande turister, inte juni-juli-augusti-turister, de finns alltid här ändå.

För- och nackdelar Catch&release-fisket borde även det marknadsföras mer. Fenomenet började redan på 40-talet och har sen dess fått massor med anhängare. Det pågår just nu flera forsknings-

projekt om catch&release-fiskets effekter. Det positiva men framför allt också det negativa ska lyftas fram. Det är bra att få fakta på bordet som underlägg i debatten som pågår.

En sak är säker, slår man en gädda i huvudet är den död, släpper man den tillbaka lever den förhoppningsvis vidare – vilket är bättre?

Men ska man hålla på och släppa tillbaka fisk så ska det göras på rätt sätt, inte halvdant.

Ladda för ÅM Nu stundar Åländska mästerskapen i gädda, med första deltävlingen i Brändö i slutet på den här månaden. Det ska bli spännande som vanligt, även i år är målet att slå Ålands bästa gäddfiskare MaPa på fingrarna. Men med åtta år raka åländska mästerskap är de favoriter igen.

Det är synd att Brändö inte tänker satsa på catch&release-fiske på sin tävling. Där är det över hundra båtlag som fångar över ett ton gädda. Det skulle vara fullt möjligt att göra om tävlingen till en catch&release-tävling. Då skulle det bli en seriösare tävling och gäddan skulle få simma tillbaka.

En eloge till Ålands Sportfiskeklubb r.f. som hjälpte till att göra om Getadraget samt Sandösund till väldigt lyckade catch&release-tävlingar i fjol.

► SKOLOR & KURSER

Naturbruksskolan avser att ordna en kurs för

VÄRME-FÖRETAGARE

Kursen handlar om att starta och driva en värmecentral med träenergi.

Kursen är i flerform och består av totalt 9 dagar under perioden 13.9-26.10.2007 och riktar sig till jordbrukare, skogsägare, nya och blivande värmeföretagare, kommunala beslutsfattare och tjänstemän.

Kursavgift: 250 €

För mera information se www.landsbygd.ax

Anmälan till kursen görs till skolans kansli tel. 329610 eller på kurser@naturbruk.ax senast den 31.8.2007

► LEDIGA PLATSER

Ålands landskapsregering

lediganslår ånyo upp-
giften som

vikarierande rektor

vid Ålands sjömans-
skola till 31.12.2008

Behörighetskrav är

- lämplig högskole-
examen och/eller be-
hörighet som lektor
inom skolans under-
visningsområde och

- förtrogenhet med
undervisning som hör
till skolans verksam-
hetsområde

- samt erfarenhet av
ledarskap och förvalt-
ningsuppgifter.

Kontaktperson: rek-
tor Lars Selander, tel.
0457-0860 187

För ytterligare infor-
mation hänvisas till
skolans och Ålands
landskapsregerings
hemsida eller officiella
anslagstavla.

Ansökningshandling-
arna skall vara land-
skapsregeringens re-
gistratorskontor till-
handa **senast 27.8.2007
kl. 16.15.**

Ålands landskaps-
regering, Pb 1060
AX-22111 Mariehamn

www.regeringen.ax

www.assk.ax

Annonsera i
den tidning
du själv läser!

► ÖNSKAS HYRA

Möblerat boende

till journalist på Nyan.

Internet krävs. Tidigast
inflyttning 25/8. Pris disk.

Svar till
johanlarsson80@msn.com
eller +46730598316.

► SKOLOR & KURSER

Naturbruksskolan avser
att ordna en kurs i

hovvård och hovbeslag- tappskoexamen

under höstterminen
2007.

Kursen omfattar 5
studieveckor och pågår
alla tisdagar (kl. 13-16)
under perioden 11.9-
18.12.2007 samt hela
vecka 44 och 45.

Kursavgift: 300 €.

För mera information
kontakta Stall Afton-
sol/Rolle tel 33 629.

Anmälan till kursen görs
till skolans kansli tel.
329610 eller på kur-
ser@naturbruk.ax se-
nast den 31.8.2007

► LEDIGA PLATSER

Naturbruksskolan söker
för läsåret 2007-2008
en

STÖDLÄRARE

för enskild studerande.

Erfarenhet av natur-
bruksbranschen och ar-
bete med ungdomar är
meriterande.

Lön enligt landskapets
tjänstekollektivavtal.

Närmare upplysningar
ger rektor Bodil Re-
gårdh tel 329611 eller
0457 361 3591.

Ansökan riktas till
Direktionen för Ålands
naturbruksskola, Jo-
malagårdsväg 16,
22150 Jomala och skall
vara direktionen till-
handa senast den 24
augusti 2007.

Direktionen

En Beaumont kan beundras

...då Petrolina Road Run ordnas den 18 augusti

Petrolina Hot Rodders ord-
nar sitt första "Road run".

Det är en bilfärd för
Custombilar och Hot Rod-
bilar genom det naturskö-
na åländska landskapet.

– Inbjudna från både fast-
landet och Sverige kommer
att delta, säger Niklas Pelin,
grundare av föreningen Pet-
rolina Hot Rodders.

Han kan inte säga hur
många som kommer att med-
verka eftersom man inte be-
höver förhandsanmäla sig.

– Det kan komma allt mellan
20 och 100 bilar, säger han.

Road Run startar i Marie-
hamn lördag eftermiddag
den 18 augusti och kör en 80
kilometer lång sträcka genom
Åland. Målet är Bomarsund
där bilisterna samlas, umgås
och grillar tillsammans.

– Idén är att visa upp oss
och också visa upp åländsk
natur till de finländare och
svenskar som deltar, säger An-
nika Ivars.

Deltagarna kommer också
att få besvara tretton frågor i
ett frågeformulär som de kan
fylla i på vägen.

– Frågorna är relaterade till
bilar, Åland och Finland. Me-
ningen är att deltagarna ska
lära sig mer om Åland då de
är här.

Intresset viktigast

Föreningen består av tjugo
fullvärdiga medlemmar och
lika många stödmedlemmar.
Petrolina Hot Rodders är en
ideell förening för människor
som är intresserade av gamla
Hot Rod-bilar, nostalgiska
Custombilar, motorcyklar och
mopeder.

– Det är inte så stor skillnad
vad du har för bil. Det viktiga
är att du är motorintresserad,
säger Pelin.

Motorintresserade. Medlemmarna i Petrolina Hot Rodders vid Niklas Pelins Acadian Beaumont Custom från år 1967.
Foto: ANDREAS DIENERT

Han tyckte att det fanns ett
behov av en förening för bil-
fantaster.

– Det finns mycket för män-
niskor som sysslar med teater
eller bollsporter, men få le-
dare och lokaler för motorin-
tresserade människor, säger
Pelin.

Föreningen grundades ex-
akt på dagen femtio år efter
James Deans död, den 30 sep-
tember 2005.

Varför just då?

– Han var en femtiotalsrebell
och i speciellt två filmer där
han medverkar finns tuffa bi-

lar. Då dagen närmade sig så
råkade det passa bra.

För ungdomar

Föreningen är också till för
mopedintresserade ungdomar.

– Det är viktigt för dem att
ha någonstans att komma is-
tället för att hänga på stan där
de hittar på allt möjligt dumt.
Vi försöker som bäst hitta en
lokal till dem. Helst skulle den
få vara i Jomala. I stan finns
det redan så mycket, säger
Annika Ivars.

Text: NADINE ASCHAN
nadine.aschan@nyan.ax

Fakta/Road Run

■ Road Run startar lördag-
en den 18 augusti klockan
15.30 från Teboil i Marie-
hamn.

■ Man kan se på bilarna
före starten klockan 14.00
och framåt vid Teboil.

■ Bilarna kan också
beundras från vägen.
De kör på sträckan:
Mariehamn-Jomala-Torp-
Näfsby-Gölby-Ämnes-Pål-
sböle-Öckarby-Näs-Främmarby-
Kastelholm-Finby-Bomarsund.

Lösning kryss 26

KAN MILJÖSÖDER VARA	DU OCH JAG	URRING SOM SÅ KONTROLL- ERAR	K MARKE UNDER CHRYSLER	KAN DET MED DIS ELLER MASK	
GÖRA RENDER FÄRLE	A	V	V	Ä	P
EN ANNAN FEMMA	V	I	L	L	G
SKÅ	L	Y	A	N	
AV	S	O	M	N	A
AL	G	T	R	O	T
I	Å	R	U	A	
K	N	E	K	T	F
F	A	G	E	L	H
S	P	Ä	H	O	N
J	K	D	T	U	R
E	L	S	K	A	T
H	A	R	E	L	D
U	S	E	L	A	L
S	A	S	T	J	Ä
L	O	T	A	N	F
F	S	L	I	R	A
M	Y	T	O	M	A
L	Ö	S	N	E	A
A	L	T	I	D	S
U	T	T	A	L	A
B	O	G	S	E	R
V	I	N	E	T	D
N	A	S	A	L	I

Grattis

Casinolotterna i krysset nr 26 går till **Folke Eriksson** på Föglö. Varsin Naturlott får **Henrik Fågelbärj** i Vasa och **Ella Karlsson**, Mariehamn.

"Bensin-Pelin". Niklas Pelin grundade föreningen Petrolina Hot Rodders eftersom han tyckte att det inte fanns tillräckligt med aktiviteter för de som är intresserade av ombyggda bilar och yngre med teknikintresse.
Foto: ANDREAS DIENERT

Nyans ros

...till seglingeborna för kaffe och
dryck vid branden. Kumlinge FBK.

...till Brian, vår guide i trädtop-
parna, som förgyllde vår kväll med
champagne.

...och en stor bukett med mörkröda
rosor vill vi ge till **Havsvidden** för
det fina arrangemanget vid vårt bröl-
lop den 4/8. Tack **Merja** och **Heléne**
för all hjälp med förberedelserna!

Ett stort tack även till **köks- och
serveringspersonalen** för den goda
maten och bra service. Rosorna
kommer från Anna och Micke Don-
ning.

...till den nya tjejen på **Lisco** på
Skarpansvägen. Du är så trevlig
mot kunderna, säger några vänliga
ord extra. Inte skadar det att du är
söt som socker heller. En blivande
stamkund hälsar.

TV-programmet

lördag 11 augusti

10.15 Barnprogram [9331904]
10.15 Franklin [1330053]
10.35 Katter – en dokus-åpa [7009188] **10.45** Så här går det till på Saltkråkan (R) [7881492]
11.15 Sagoträdet (R) [6872362]
11.30 Pi (R) [1863546]
11.45 Manáid-tv (R) [6860527]
12.00–12.15 Karamelli (R) [66166]
13.35 Dokument inifrån: Den deprimerade reportern (R) [4309879]
14.35 Cityfolk (R) [824850]
15.05 Runt omkring på Island (R) [2637492]
15.35 Sommartorpet (R) [2658985] Inredningsserie.
16.05 Uppdrag granskning – sommarspecial (R) [352940] Samhällsprogram.
17.05 Tre kärlekar (R) [322091] Dramaserie från 1989.
18.00 Allsång på Skansen (R) [47362]
19.00 Bolibompa [7121]
19.00 Pingu (R) [24879]
19.05 Disneydays (R) [242256]
20.00 Ebba och Didrik (R) [362] Svensk familjeserie från 1990. Del 8 av 9.
20.30 Rapport [86968]
20.45 Sportnytt [8261492]
21.00 Försvarsadvokaterna [35966] Även 15/8.
21.45 Minnenas television [2095324] Lill-Babs sjunger Lars Forssell.
22.55 Svartskägg – piraten och legenden [3032817] Brittisk dramadokumentär från 2007. Del 1 av 2. Edward Teich var alla sjö-farares skräck. Även i SVT HD.
23.45 Friidrott: SM utomhus [1687121] Sammandrag från Eskilstuna.
0.15 Rapport [7579522]
0.20 Motor: VM i speedway [9912164]
1.05 Amadou & Mariam [2354763] Veckans sommarkonsert.
2.05 Skvaller [8536251] **FILM** Amerikanskt drama från 2000. Tre journaliststuderande startar ett rykte på sin skola för att i studiesyfte följa hur skvallret färdas. I rollerna: James Marsden, Lena Headey.
3.35–9.15 SVT24 [97615270]

15.00–18.00 Golf: Scandi-navian TPC 2007 [70704121]
18.05 Örter – naturens eget apotek [2823917] Dansk faktaserie från 2006.
18.25 Söderläge (R) [83275]
18.55 Helgmålsringning [2703966] Från Vadstena med pilgrimsprästen Hans-Erik Lindström.
19.00 Aktuellt [10188]
19.15 Säsongstart: Landet runt [243430] Veckokrönika. Del 1 av 21. Även i SVT1 12/8 och SVT2 13/8.
20.00 Din släktsaga (R) [3053] Tittarnas egna släktsagor. Del 8 av 8. I veckans program återvänder Mark Levengood till förra sekelskiftets Åbo och 1960-talets Helsingfors.
20.30 Notes from the underbelly [87898] Amerikansk komediserie från 2007. Del 3 av 13. Million Dollar Baby. Andrew har börjat räkna på vad det kommer kosta att försörja det kom-mande barnet.
20.50 Rackan Rex [4070091] Animerad komedi. Det skall anläggas en uteplats men det går helt åt fanders. Del 3 av 5.
21.00 Parkinson [20546] Brittisk pratshow från 2007. Del 12 av 12. Gäster: Regissören och författaren Dr Johanthan Miller, skådespelaren Meera Syal och komikern Ken Dodd. Musikgäst: Travis.
21.50 En doft av kaffe [6395053] Tysk kortfilm från 2001 av Ingo Rasper. Två unga män försöker smuggla kaffe över gränsen till DDR 1952.
22.00 Aktuellt [23275]
22.15 Indochine [66429140] **FILM** Franskt drama från 1992. Tema: Frankrikes skugga. Franska Indokina 1930. Eliane är en sval och elegant fransyska som för en ensam tillvaro på sin jättelika gummiplantage utanför Saigon. Den enda hon känner några varmare känslor för är hennes 16-åriga adoptivdotter Camille. Men så fattar de båda tycke för en fransk sjöofficer och Camille vänder Eliane ryggen. I rollerna: Catherine Deneuve, Linh Dan Pham.
0.50–1.45 Sopranos (R) [8112812]

7.30 Lilla huset på prärien [601053]
8.30 The winx club [717121]
9.00 Sabrinas hemlighet [718850]
9.30 Simpsons [728237]
10.00 Simpsons [729966]
10.30 Ett geni i familjen [1596701]
10.55 Ett geni i familjen [9647188]
11.25 Scrubs [8931904]
11.55 Scrubs [1878546]
12.25 All of us [940072]
12.55 All of us [316091]
13.25 Memento [5922237]
13.50 Sweet hearts dance [4952256] **FILM** Amerikansk komedi från 1988. Kärlek och mänskliga relationer i två parallellt pågående världar! I rollerna: Don Johnson, Susan Sarandon.
15.35 Fab 5 [8906546]
16.25 Related [8907275]
17.15 Rachael Ray [583121]
18.10 My boys [7724256]
18.35 The class [788879]
19.05 Real housewives of Orange County [421782]
20.00 Extreme home makeover (R) [373701] Am inredningsserie från 2006.
21.00 Navy CIS [911985]
22.00 Stolen hearts [287140] **FILM** Amerikansk komedi från 1996. Småfiffilaren Frank O'Brien och hans flickvän Roz vill lämna den kriminella banan. I rollerna: Denis Leary, Sandra Bullock, Vincent Dale.
23.45 Hotel Babylon [7739256]
0.50 Hotet från underjorden [67495928] **FILM** Amerikansk science fiction från 1989. Invånare i den lilla byn Perfection attackeras plötsligt av två urtidsmonster. I rollerna: Kevin Bacon, Fred Ward, Finn Carter.
2.35 Rescue me [8871367]
3.30 Diary of a sex addict [7558947] **FILM** Amerikanskt drama från 2001. En medelålders kock på en lyxrestau-rang avslöjar för sin psykolog att han lever dubbelliv. I rollerna: Rosanna Arquette, Nastassja Kinski.
5.05–6.55 Disappearing acts [6831522] **FILM** Amerikanskt drama från 2000. Zora arbetar som lärare, men drömmer om att bli sångstjärna. I rollerna: Sanaa Lathan, Wesley Snipes.

6.30 Elias – den lilla rädd-ningsbåten (R) [4591169]
6.40–6.50 Elias – den lilla räddningsbåten (R) [6744904]
6.50 Barnprogram [68022017]
9.59–12.30 Nyhetsmorgon lördag [444207237]
13.35 Licence to grill (R) [670072] Kanadensisk matlagningsserie från 2004.
14.05 CBS 60 minutes [727343] Amerikanskt nyhetsmagasin från 2007. Även 12/8.
15.00–20.00 Tipslördag [70961508]
17.00–18.55 Direkt: Fotboll: Kalmar–IFK Göteborg [7620817]
20.00 Nyheterna och vädret [652695]
20.30 Min hund styr mitt liv [651966] Brittisk realityserie från 2006. Del 5 av 6. De två hundsyskonen Bumble och Doogle kommer inte överens och de har förvandlat Penny Curran och hennes dotter Jades liv till rena mar-drömmen.
21.00 Sommarkryssat – med Lotto-dragningen [3051850] Svenskt underhållningsprogram från 2007. Del 11 av 13. På scen i kväll står Melody Club, Måns Zelmerlöw, BWO, Carl-Johan Vallgren.
22.15 Rebus [4364256] Brittisk kriminalserie från 2005. Del 2 av 6.
23.00 Nyheterna och vädret [334492]
23.15 Rebus, forts [123630]
23.55 Psycho 3 [7729343] **FILM** Amerikansk thriller från 1986. Norman Bates bor fortfarande kvar och driver sitt ödsliga motell. Bates an-ses vara rehabiliterad men hans gamla beteende är svårare att göra sig fri från än vad han tror. I rollerna: Anthony Perkins, Diana Scarwid.
1.45 Turn it up [3178164] **FILM** Amerikanskt kriminaldrama från 2000. Diamond försöker ta sig ifrån gatulivet i Brooklyn och satsa på rapmusiken. I rollerna: Pras, Ja Rule.
3.30 En bön för Beslan (R) [5077831]
4.15 Par i brott (R) [5835676]
5.00 Par i brott (R) [5929015]
5.50–6.30 Djurens ö (R) [8819522]

17.05 TV-nytt
17.15 Stilbyrå: Rokoko (R)
17.45 Uteliv: Ugglor i påsen Norrmannen Knut Solberg känner bra till kattugglans familjeförhållanden. Han har märkt hundratals ungar. I Knuts hemtrakter i Lier finns Norges största stam kattugg-lor.
18.10 Norge runt
18.15 TV-nytt
18.25 Sportnytt
18.30 Zon5: Livet enligt Rosa
19.00 Matador (R). Dansk dramaserie. Om livet i småstaden Korsbaek mellan åren 1929 och 1943. Del 1 av 12. Handels-resanden. I rollerna: Jorgen Buckhoj, Buster Larsen, Holger Juul Hansen.
19.45 Danmarks vilda djur. Naturfoto-grafen Jan Tandrup fokuserar kameran på Danmarks ståtligaste vilda djur. Idag letar han efter en stiligt svävande havsörn.
20.00 TV-nytt
20.10 Sportnytt
20.20 Bills mat (R). Matlagningsserie. Del 4 av 7. Flyg och fläng. Bill var bara 19 då han för första gången åkte till New York på matäventyr och fortfa-rande njuter han av servicen på hotell.
20.45 Norge runt
20.50 Författarporträtt: Katarina Gäddnäs. - Jag tycker om det här dra-matiska landskapet, när jag faktiskt får kämpa i vardagen mot stormen, mot stenarna, mot berget, säger Katarina Gäddnäs, bosatt vid havsbandet på Kökar. Alltid med flera bollar i luften talar hon samtidigt varmt om långsam-hetensfilosofi.
21.15–23.00 Katt på hett plåttak **FILM** Amerikanskt drama från 1958. baserar sig på teaterpjäsen med samma namn, skriven av Tennessee Williams. Handlingen utspelar sig i den ameri-kanska södern där en neurotisk familj samlas kring den döende patriarken, Big Daddy. I väntan på hans bortgång ljuger och konspirerar arvingarna om det kommande arvet. Den ende som inte bryr sig är sonen Brick, som är alkoholiserad. I rollerna: Elizabeth Tay-lor, Paul Newman, Burl Ives. Regi: Ric-hard Brooks. (Cat on a Hot Tin Roof)

8.00 Tv-nyheter [12898]
8.05 Vrak: Öster-sjöns historia och haverier [6710430]
9.00 Tv-nyheter [84091]
9.05 Avlägsna stränder (R) [3888362]
9.55 Mundo: La familia – famil-jen [1273695]
10.00 Tv-nyheter [74614]
10.05 Konstnärliv [3457459] Del 9 av 10. Taisto Reimaluoto.
11.00 Tv-nyheter [22237]
11.05 A-zoom [9712701]
11.35 Sorgens ansikten [9700966] Del 3 av 4. Förkrossande läng-tan.
12.05 Släktslottet [129546] Del 1 av 2. Den siste länsgreven.
12.35 Cirkus i Sotji [378430]
12.50 Isklättring på Vettisfos-sen [99508] Vattenfallets tjun-ning.
13.15 Detta liv [809053] År 1965 frågade Olavi Puusaari kvinnliga anställda vid bomulls-fabriken i Björneborg vad de drömmer om.
13.44 Finska folket diktar: Tack för arbetet [400257188]
14.04 Sauna – Bad [400010445]
14.15 Diagnos: Mord [99169] På flykt. Del 1 av 2.
15.00 Tv-nyheter [82091]
15.05 Mord och inga visor [4355614] Dödshjulet.
15.50 Live Earth: Tempen på Amerika [5515614]
16.05 Prisma: Tiden – den fjärde

dimensionen [7877324]
16.55 Nyheter på teckenspråk [9542169]
17.00 Tv-nyheter [74661]
17.05 FST: TV-nytt [2665343]
17.15 Monk [9168985] Monk och en slumrande miss-tanke.
18.00 Världens skatter [75188] Cinque Terre vid Genuabukten.
18.15 Finländsk antikrunda [505350]
18.50 Den vida naturen: Trä-dens drottning [786275] Mull-bärsfikonträdet i Kenya bjuder på boplatser och föda för bl a näshornsfåglar.
19.45 Yorkshiredetektiverna [978614] Rymlingar 2 av 2. Dalziel och Pascoe fortsätter undersöka mordet på heden. Har Yorkshi-res illaberyktade best varit i far-ten? Ytterligare en chockerande händelse inträffar.
20.30 Tv-nyheter och väder [27904] Finsk text Text-tv 335.
20.45 Sportrutan [315527]
21.15 De makthavande [4194633] Bästa ragningsstället. Riksdag-en – fri sexzon.
21.30 Romano-tv [58898]
21.55 Från söder till norr (R) [6158343]
22.50 Actors studio [9601091] Skådespelaren Morgan Fre-eman är James Liptons gäst.
23.35–23.45 Euronews [4899072]

6.00 Frågespel [71492]
8.30 Lilla tvåans morgon [8324]
9.00 Galaxen i kretslopp [7303072]
9.50 Sketch! [1953695]
10.00 Den stora bubblan [15459]
10.25 Regionala nyheter [22191633]
11.45 Spelnytt [9425017]
12.15 Kvalitetstid [3735275]
12.40 Mat med Niklas [484985]
13.10 Pikku Ilona ja hänen karitsansa [4439782] **FILM** Finsk drama från 1957. I rollerna: Riitta Hä-mäläinen, Siiri Angerkoski, Elsa Turakainen. Regi: Jorma Nortimo. sv.
14.40 Live earth [7547879]
16.40 V75-travet [5251527]
17.10 Fatta micken [122188]
18.00 Tv-nyheter [42362]
18.10 Sportrutan [2710256]
18.15 Vagnen (R) [38701] Klarar sig Timo Soini på Åland enbart med fin-ska?
18.45 Taikayö [2539140] **FILM** Finskt drama från 1954. I rollerna: Tuija Halonen, Siiri Angerkoski, Aku Korhonen. Regi: William Markus. sv.
19.55 Petteri på villövågar [403968]
20.25 Helan & Halvan: Det bästa [4050237]
20.35 Trafikpoliser [694546]
21.05 Flodpolisen på Donau [412508]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [6813053]
22.05 act!one-two [108324] Ståuppkomik och sketcher. Nya avsnitt med bl a Heli Sutela, Markku Toikka och Riku Suokas.
22.35 La caja 507 [5599614] **FILM** Spansk thriller från 2002. I rollerna: Dafne Fernández, Antonio Resines, Miriam Montilla. Regi: Enrique Urbizu.
0.20 Vagnen [58763] Klarar sig Timo Soini på Åland enbart med finska?
0.50–2.00 Frågespel [9549183]

8.00 Köpkanalen [363459]
9.00 Pokémon [304966]
9.25 Skräckskolan [6322695]
9.50 Ninjasköldpaddorna [9378072]
10.15 Den lilla sjöjungfrun [3813879]
10.45 Disneys klassiker [3636546]
11.00 Transformers Cybertron [950071] Familjen.
11.30 Köpkanalen [7881188]
11.45 Vinstpotten [1328256]
12.55 Beach soccer [4229411]
14.10 VM i enduro [931695]
14.40 Surviving Gilligan's island: The incredibly true story [9475695] **FILM** Amerikansk dramakomedi från 2001. I rol-lerna: Jon Wellner, Dawn Wells, Russell Johnson. Regi: Paul A Kaufman.
16.15 Radio novas konsert [9853053] Alla tiders bästa blandning i Brunnsparken i Helsingfors. I konsertens första del ser vi bl a Ari "Idols" Koivunen, PMMP, Uniklubi, Irina, Lauri Tähkä och Hanna Pakarinen.
18.00 OS-anda i 100 år [439411]
18.05 Den svarta torsken [6960701]
19.00 Sjuans nyheter [367695]
19.10 Resultatrutan [9506411]
19.15 Underhållningens 50 i topp [3671430]
19.30 Kollektivt självmord [989411]
21.00 Dinner with friends [371879] **FILM** Amerikansk drama från 2001. I rollerna: Dennis Quaid, Andie McDowell, Greg Kinnear. Regi: Norman Jewison.
21.50 På skoj [5798904]
22.00 Tians nyheter [712121]
22.10 Resultatrutan [8424614] Dagens idrottshändelser i sammandrag.
22.30 Keno [738169]
22.31 Golf: PGA championship [114053053]
2.00 Vinstpotten late night [4915560]
3.00–8.30 Den rätta [55651893]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
9.00 Kulturen. Repris av månda-gens, tisdagens och onsdagens Kulturen. **9.45** Musik. **10.00** Sommarprat. Med Isac Boman. Repris från måndagen. **11.30** Sommarprat. Med Leo Lundberg. Repris från tisdagen. **13.00** Veckans gäst. Programledare: Tom Wiklund. Repris från freda-gen. **14.00** Sommarprat. Med Vibeke Voigt. Repris från onsdag-gen. **15.30** Djur och natur. Pro-gramledare: Peo Svarvar- Repris från onsdagen. **16.30** Fängad av en schlager. Programledare Anders Hallbäck. Repris från fredagen. **17.00–19.00** Musik. **5.30** Musik.

TV ÅLAND
INFOKANALEN

Forssens sexa
Den gemytligen kocken är här igen. Nu med Lätt till fest a la Forss nummer 6

Nyankortsvinnare:
**Vera Sagulin
Gottby**
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Varning till känsliga personer! Då du nu läst ovanstående insändare har du utsatts för höga doser av äkta åländskt val-fjäsk.
MARTIN NILSSON

Har politikerna förlorat greppet om museibyrån?

Den senaste tidens händelser visar att politikerna tappat greppet om museibyråns verksamhet. Är det så att självsvåldiga beslut tas av personalen, utan att regeringsmedlemmarna tillfrågas? Landskapsantikvarie **Viveka Löndahl** skriver i en insändare att museibyrån ”förverkligar ett budgetbeslut som fattats av politikerna”. Vet då inte politikerna vad deras beslut kan leda till? Hur kan det komma sig att anläggningar, som byggts för skattepengar, helt sonika bränns ner utan att berörd myndighet har gett order om saken? Märkligt. Tack vare informativ massmedial uppmärksamhet och engagerade gräsrotar så finner sig till slut politikerna tvungna att sätta sig in i vad frågan egentligen gäller. Och

erkänner till slut att det nog var litet förhastat av museibyråns personal att bränna ner byggnaderna bara för att politikerna inte beviljat tillräckliga medel för verksamheten! **Viveka** Löndahl skriver vidare om att museibyråns omstrukturering 2005 resulterade i att flera personer som arbetat med underhåll av sevärdheterna fick gå. Borde man inte istället gjort vissa omstruktureringar på museibyråns kansli, vilket kunnat resultera i personalminskningar där? I mitt tycke är det inte relevant att att ha en stor byrå med många kontorsanställda som sitter och gör upp planer för verksamheter som det sedan inte finns personal som förverkligar, eller tar hand

om underhållet för. Vem gjorde upp planen för omstruktureringen? Och hade politikerna ingen åsikt om hur den skulle förverkligas, eller grepp om vad resultatet av nedskärningarna skulle bli? **Man visar** statistik på hur besökarantalet vid stenåldersbyn minskat de senaste åren. Då frågar jag mig hur man marknadsfört området och aktiviteterna där? Se på Vikingamarknaden, Bomarsundsdagarna och Gustav Wasadagarna. De visar ökande publiksiffror år efter år. Hade museibyrån, kanske tillsammans med någon privat aktör, försökt popularisera stenåldersbyn och dess verksamhet så hade det säkert lyckats. Man hade kunnat ordna kurser i de

olika hantverksteknikerna, temaveckor för skolelever och turister, teater på stenåldersvis och så vidare. Men självklart var det enklare att begära att skattebetalarnas medel skulle satsas. Hur stort intresse finns egentligen från museibyråns sida att lyfta fram våra sevärdheter och att ge oss kännedom om hur de första invånarna bodde och verkade på Åland? **Nej nu** måste politikerna ta ett fast grepp om vår forntid och tala om för museibyrån och oss alla andra hur museibyråns verksamhet skall utformas framöver. Det går inte an att tjänstemännen tar över politikernas roll som beslutandeorgan.

Runa Lisa Jansson

Detta är modern socialdemokrati

Jag vill tacka **Fredrik Erlandsson** (c) för ditt svar på min fråga angående dina politiska visioner. Däremot får läsarna inget svar på vad du menar med ”Det visar tydligt att varken det socialdemokratiska vänsterdiktet eller det liberala högerdiktet är bra utgångspunkter för ett stabilt samhälle och att hållbar politik drivs från mitten där som bekant centern håller till.” Menar du att det är socialdemokraterna och liberalerna som stöttar upp centern så att ni hålls på mitten av den politiska stigen?

När du sedan redogör för dina politiska visioner så låter dina formuleringar faktiskt som från en socialdemokrat då du tar upp företagsamhet, miljövisionerna, att ta hand om sjuka, jobba för jämställdhet och ett rikt kulturliv. Att bli företagare är i sig inte svårt. Genom att fylla i några blanketter och betala en avgift på ca 100 euro så är man företagare. Svårigheterna ligger i att jobba fram och marknadsföra en bra affärsidé så att man får en kundkrets som är villig att betala för produkter och tjänster. Politiskt kan man bl.a. se till att det finns bra infrastruktur som företagarna kan utnyttja så som vägar för god tillgänglighet, attraktiva och funktionella tomter för olika typer av företag, bra barnomsorg och bostäder för både arbetare och företagare. **Socialdemokraterna** anser att ett lättillgängligt optiskt fibernät för datakommunikation på hela Åland samt mellan Sverige, Finland och övriga världen är en viktig infrastrukturell satsning för framtiden. Vi tror det skulle ge ännu bättre förutsättningar både för etablerade och nya företag inom bland

annnat it-sektorn att verka på Åland då vårt geografiska läge inte har någon större betydelse för en exportmarknad av mjukvara och andra it-tjänster. Då vi ändå är inne på exportmarknad så måste skattegränsen osynliggöras. För närvarande gör förtullningen det alldeles för administrativt krångligt och dyrt att skicka varor till och från Åland speciellt för små exportföretagare samtidigt som systemet leder till fusk som gör att Åland går miste om skatteintäkter.

Då Erlandsson nämner miljön så har socialdemokraterna ett gediget intresse för miljöfrågor. Ekologisk odling är någonting vi stött och nått framgång i då ett av stadens skolkök är en förebild för andra instanser beträffande att använda åländskt och ekologiskt producerade råvaror. Att uppnå 100 procent ekologisk odling på Åland förstår vi att är problematiskt men vårt engagemang har visat sig ge resultat och skapa förutsättningar att odla ekologiskt. Därför välkomnar vi Fredrik Erlandsson och centern att komma med och kämpa för mera ekologiska råvaror. Beträffande Fredrik Erlandssons övriga käpphästar så kan jag berätta att socialdemokraterna inte bara har kunskaper, erfarenheter och kontakter som krävs för att förvandla dina visioner till verklighet, vi har även viljan! **Varning** till känsliga personer! Då du nu läst ovanstående insändare har du utsatts för höga doser av äkta åländskt val-fjäsk producerat av **Martin Nilsson** Modern socialdemokrat

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Du som såg, inte var det jeansshorts som halka ner vid Godby bank? ”**Brunett**”

■ ■ Du e bra **Alfons Röblom**, fast du flummar ibland, som du sa. **0457-53...**

■ ■ Du ä Kleopatra o jag Marc Antoine fast dé ä du s ä vacker o j s mé min fula näsa vil bryta ner alla fördomar, se 6-ton åringar kårgalna i 6-10 plus, den ljusast tjejen, gå hand i hand mé den mörkast kille hit hämtad fr Inkata, Zulu stammen, se chokladfärgad, glada o pigga ungar, nytt blod i alla ådror, göra slut på all inavel o inget mer intoleranser o genetiska sjukdomar, vi ordna 1 samba karnaval o delar gratis viagra till alla s int kan älska mé varann,vi ä 2 Eldar. **040-81...**

■ ■ Alltid vänlig och glad personal på Tipsettan. Med nöje går man dit med sina tippslappar. Där blir man servad lika bra på svenska som finska. Mvh **Travtipparen**

■ ■ Det blir allt jobbigare att läsa åländska insändare eftersom det råkar finnas så många ålänningar som inte kan tänka. Det gäller även **Merja Renvall** efter insändaren. **050-56...**

■ ■ Hej du på X-vägen! Hur kan du få bostadsbidrag fast ni är två som jobbar? **En granne som vet**

■ ■ Hallå du Gerry All(till)gode! Det var en bra insändare du hade torsdagen den 9 augusti hörddö duu duu! Hälsn. fr **Run”fäst”are.com**

■ ■ Jag gillar Soundway! Går ut 2-3 gånger om året och hoppas på att de spelar. Massor med nya låtar den här sommaren också! Riktigt kul! **040-09...**

■ ■ Man lär sina barn att inte kissa i vattnet, men avloppsvattnet som rinner ut i Eckerö är tydligen ok. Var är Agenda 21 och miljövårdsbyrån? ”**Undrande**”

■ ■ Skatten på en dvd-skiva är 90 cent så 25 euro för 25 st är ett grymt underpris. **040-58...**

■ ■ Mötte en grå katt på vägen, lite efter Gottbykorsningen mot stan. Den hade blivit idunkad av en bil. Tyvärr blev den rädd för mig och sprang iväg. Hoppas den var på väg hem. Fanns blodfläck efter den. Hoppas den klarar sig. H. från en person som stannade och skulle kolla att den var okej! **040-56...**

■ ■ ”Jonas”, kom till Arken på lördag så man kan vila ögonen på nåt snyggt! Hälsn.=) **040-57...**

■ ■ Har någon sett vår katt Klös? Han är grå och lurvig och har ett neongrönt reflexhalsband. Vistas troligen nånstans kring Bastuvägen. Han har varit försvunnen 4 veckor nu. Om du vet var han finns, ring **Anna** på tel. 0400-783 164. Vi saknar honom!

■ ■ Två saker: dom som utbildar elever inom värdyrket själva behöver vård! Dom duktiga personerna som ser till att fira Sibelius 50 års dödsdag har alla glasögon! ”**En som undrar**”

■ ■ Dagens ris till Eckerö Linjen. Vi lever å har faktiskt år 2007 nu. Skaffa Visa Electron! ”**Jag**”

■ ■ Sexsnackare sökes..Tänk att få prata snusk och få betalt! **050-57...**

■ ■ Bruden vid Alis kebab 19.30, wow vilken läckerbit! **050-43...**

■ ■ Är det meningen att man ska missa vartannat ord på digitala 3:an Mca? Betalar ej nästa räkning! **040-87...**

■ ■ När de gäller fjantsporten beachvolley e de inte tal om nåt koldioxidutsläpp när en par hundra lastbilar, troligtvis inte av senaste modell, kör sand från Sverige, men

gud bevare oss om man vill köra streetrace. då blir miljön förstörd! **040-82...**

■ ■ Konstigt agerande IFK Fotboll, ni försöker apa efter d stora proffsen i eur men rika Åland och Mariehamn öppnar inte plånboken. Snålheten e ett fördärv för bra spelarköp. **KE HUD FLE**

■ ■ Ooh vilka snygga vägarbetare det jobbar i Bjärström :) Spec den blonda som kom upp på gården! Hoppas dom håller på länge. ”**Korta blondinen**”

■ ■ Det måste vara bättre att avreagera sig på en valaffisch än att göra det på kvinnor och barn. **0457-54...**

■ ■ Till ”En musikvän”: Lyssna på alla j--la svenska band som spelar samma låtar nu som för 5 år sen... Vårt lokala coverband knäcker ALLA andra band! ”**Go Soundway**”

■ ■ Om PP har nyinköpta kablar så blir nog inte kanalerna bättre före kablarna är inkopplade. Blev det inte bättre får du ställa dig i raden med lurade personer. Hoppas du får hjälp av tidningens läsare. **Roland**

■ ■ En förare hos Posten Åland önskar att de som är ansvariga för bilarnas däck borde ha framträtt i tidningen. Det hade varit bättre att dom förklarat varför bilarna varit olagliga. **040-71...**

■ ■ Tips till dig inom förvaltningen som funderar på att byta jobb. Bli svår och omöjlig bland kollegorna, så får du snart ett helt års semester betald av din arbetsgivare! **Boda-kärningen**

■ ■ Jag trodde d va rökförbud på stadsbussarna, såg nyss en chaufför som rökte medans han körde, o han hade inte ens fönstret öppet. **040-71...**

■ ■ Vem sku vilja köpa varvet? Va? Nej, lägg ner! **040-50...**

■ ■ 5 Irriterande saker... 1; när folk pekar på sin handled samtidigt som dom frågar om vad klockan är. Asså, de klart man vet var klockan sitter. Pekar jag mellan benen när

jag frågar var toan är eller? 2; när folk säger ”du kan inte både äta kakan och ha den kvar”, nämen smart. Då köper man två kakor och äter den ena och sparar den andra! 3; när folk frågar ”får jag fråga en sak?” Du gav int några alternativ va? 4; när folk inne på en biograf säger ”säg du?!”. Nej, jag har betalat 8 spänn för att stirra upp i taket. 5; när folk säger ”livet är kort”. Men hallå, livet är det längsta du någonsin kommer att göra, vad kan det vara längre? **040-74...**

■ ■ Agenda 21-gänget i Eckerö, agera nu i utsläppen! Rädd för överheten, eller är det bara motorbanan som gäller? **0457-52...**

■ ■ Riktigt bra skrivet av Isac angående domare! Kan inte annat än hålla med om varje ord. Kanske en domare kunde få en klapp på axeln å ett tack nån gång. **Spelare**

Dagens MMS-bild

Kimi Räikkönen åt vid Knöring 9.8! **Från 040-90...**

Räikkönen på Ålandsvisit

■ En läsare rapporterade sent i torsdags kväll till Nya Åland att Formel 1-föraren **Kimi Räikkönen** befann sig på Åland. Läsaren fick syn på Räikkönen när han satt och åt med sina vänner. Enligt Tidningen Åland skall sällskapet ha kommit till Åland med en fritidsbåt. Vid 17-tiden på torsdagen skall de ha lämnat Åland igen. Tävlings säsongen pågår fortfarande för Räikkönen som har sex lopp kvar att köra. Nästa tävling går i Turkiet den 24-26 augusti. Räikkönen har hittills vunnit tre lopp och ligger trea i poängställningen. (ml)

” Man känner sig som en dront ibland, fågeln som satt tillsammans med sin fru på kobbarna utanför Madagaskar i slutet av 1600-talet och insåg att optionerna blev färre.
JAN-ERIK ANDELIN, BORGÅBLADET,
FORTFARANDE GIFT EFTER 22 ÅR

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

bland folk Harriet Tuominen

En perfekt sommarkväll

Det var första gången i sommar som det kändes precis rätt att sitta ute och äta, i skuggan under sumaken. Behaglig värme, lätt fuktighet i luften.
Men först skulle rhododendronbuskarna få vatten, de såg törstiga ut. Och hortensian. Det var en perfekt kväll att vattna och pyssla med vad som helst egentligen. Mellan varven var jag över till grannen och plockade händerna fulla av små söta körsbärstomater (mina plantor, hans omvårdnad). Bonden i mig slutar aldrig att glädja sig över skörd.

I kylskåpet hade jag några färdigmarinerade biffar (jag vet, alla duktiga kockar rynkar på näsan, men allt har sin tid, också marineringen) som fick stå framme och bli rumstemporerade medan jag pysslade med vattning och annat. I frysen hade jag en påse grillade medelhavsgrönsaker som skulle passa bra till köttet och i växthuset (mitt eget) plockade jag sallat och gurka.
Det var så perfekt.

Det var bara att stryka marinaden av biffarna och lägga dem i pannan och vända efter en stund medan grönsakerna fick en omgång i woken.
En del av marinaden flöt ut i pannan och hotade att fastna där, så jag kom på att en skvätt grädde kanske inte skulle vara helt fel, som sås. Jag hade en öppnad burk i kylen som i vilket fall som helst behövde göras av med.
Det var kanske en halv deciliter jag slog på när det började sprida sig en mild doft av vanilj. Ur pannan.
Varför säljer man vispbar vaniljkräm i likadana burkar som matlagingsgrädda? För att jävlas med kunderna?

Biffarna lyftes snabbt ur sin mycket speciella sås och torkades av noggrant. Pannan sköljdes och diskades ur. Biffarna i tillbaka med chilisås och annat som har mycket smak. Och en skvätt vin.
De såg inte illa ut. Med grönsakerna och salladen och ett glas vin var det en perfekt kväll i trädgården, i skuggan av sumaken.
Efteråt berättade jag för maken hur köttet hade tillretts. Får man tro honom är snabbmarinering i vispbar vaniljkräm inte till skada. För egen del hade jag en känsla av att någon försökte lura i mig äppeltårta kamouflerad till biff. Men det var väl inbillning.

Kanske var det kombinationen av mör biff och vaniljdoft som gjorde getingarna extra på alerten den här måltiden. Eller så tyckte de helt enkelt som vi, att kvällen var perfekt för att sitta ute.
Men vad fasen, i brist på igelkottar kan man väl umgås med getingar. De bor tydligen också i huset.
Igelkottan kom aldrig i år. Vi tror att det var hon som låg död vid vägen ca 50 meter från huset i fjol på hösten. Men en vacker dag kanske någon av hennes 15 ungar promenerar in och slår sig ner.
En perfekt sommarkväll har man tid att vänta på.

Nya fertilitetslagen skrämmer donatorer

Svårare bli gravid. För den som av olika orsaker inte klarar att bli gravid på naturlig väg kan den nya fertilitetslagen ställa till problem. Donatorerna försvinner i och med att de inte längre får vara anonyma. Bilden är tagen i ett annat sammanhang. Foto: STEFAN ÖHBERG

Man kunde nästan ana det. När fertilitetslagen träder i kraft om tre veckor är det brist på donatorer. De vill fortsätta vara anonyma.

Finland får efter mer än 20 år av tragglande en lag om assisterad befruktning. Hittills har det varit fritt för vem som helst att hjälpa vem som helst, men nu sätts regler. Bland annat att barnet, som har kommit till genom assisterad befruktning, vid 18 års ålder skall ha rätt att veta vem donatorn är. Förutsatt att barnet känner till sin bakgrund.
För donatorn innebär det här inga förpliktelser. Han, oftast en han, kan inte tilldömas faderskap om han inte själv vill. Men han vill trots det inte vara med längre.
En FNB-artikel rapporterar om att de här befruktningarna med donerade könsceller kommer att avbrytas eller läggas ner helt på de stora universitetscentralsjukhusen. På spermabanken i Åbo har donatorerna minskat från ett 20-tal till några enstaka.

När lagen stiftades var inte det här den stora frågan. Det debatten gick het kring var vilka som skulle ha rätt till assisterad befruktning. Man ifrågasatte såväl ensamma kvinnors som lesbiska pars rätt till behandling. I ett tidigare skede fanns det en majoritet i riksdagens lagutskott som ville utesluta de här grupperna. Den gången, för fyra år sedan, drogs lagförslaget tillbaka.
Men det kom igen och vi fick samma diskussion om vem som har rätt att få barn. Visst diskuterades också donatorernas rätt eller inte rätt till anonymitet, men det ansågs att barnets rätt att få veta sitt ursprung vägde tyngst.

Den lag vi nu får tillåter assisterad befruktning för alla grupper av kvinnor. Och kräver att donatorn är registrerad.

Lagen är det inga stora fel på. Allas rättigheter tillgodoses. Alla kan få assisterad befruktning och diskussionen om vem som duger till mamma och vem inte har ebbat ut. Bra är det, så osaklig som den var. Så länge ingen bekymrar sig om vem som skall ha rätt att få barn på naturlig väg så finns det ingen anledning att sätta stopp för dem som verkligen längtar efter barn.
Barnets rätt tillgodoses såtillvida att barnet i vuxen ålder kan få veta namnet på donatorn. Och donatorns rätt beaktas på sätt och vis också. Donatorn kan låta bli att ställa upp och då finns det inget barn som kan ta kontakt senare.

Det är precis vad donatorn nu gör. Och det kan inte ha kommit oväntat för någon som haft med saken att göra. Att ge ifrån sig sperma till en spermabank måste vara något helt annat än att avla ett barn, även om slutresultatet kan bli det samma.
Det finns möjlighet att importera sperma, det görs redan i dag från Danmark. Men inte heller importerad sperma får användas om inte donatorerna är registrerad, vilket de oftast inte är i Danmark. Det finns inget krav på det i dansk lag.
Den begränsade tillgången kan driva upp priset på importerad sperma. Däremot får

man inte betala för inhemsk sperma eller äggceller. Det enda lagen tillåter är ersättning för direkta utgifter och eventuell smärta.

Allt detta har också en annan konsekvens. När par vid assisterad befruktning tidigare har kunnat välja donator som utseendemässigt inte avviker väldigt mycket från någondera föräldern, många vill ju gärna att barnet skall vara litet likt dem själva, så finns i dag väldigt litet att välja på. Men det är i sig ett mindre problem för dem som väldigt gärna vill ha barn.
Att donatorerna plötsligt är borta kan vara tillfälligt. Det tar tid att vänja sig vid nya saker och i det här fallet handlar det om omvälvande nya saker.
En del donatorer kanske aldrig kommer tillbaka, men det kan dyka upp nya i deras ställe. Nya donatorer, som inte ryggar för tanken att det i framtiden ringer på dörren och en vilt främmande människa glatt säger ”hej pappa”.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning: Posten: vard kl 6.30-14, tfn 636 752, lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.
Nya Åland: vard kl 8.30-16.15, tfn 23 444.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef: Ulf Weman
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör: Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef: Katrin Lindqvist
tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.1.2007

Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färg annonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

Sjö-
vädret

nyan.ax

BIRKA PARADISE		
		
	M:hamn	Sto
Alla dagar	10.00 ⇒	15.45
	Sto	M:hamn
Sönd-tisd	18.00 ⇒	02.00
Onsd-lörd	18.00 ⇒	03.30

Ring och
TIPSA!
23 444
DYGNET RUNT

Nya Åland

RING SÅ KÖR VI! **DAGLIG LASTBILSTRAFIK**
till och från Åland. Tel. 24 111 **SAMTRANS**

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA** 0457-323-4444 **RING** 018-23444

- Grills for life -

weber

**5-25 års
Garantisystem**

Med en äkta Weber
är grillsäsongen 365 dagar

VÄRMEKÄLLAN

Köpmansgatan 1, 22100 M:hamn
Tel. 235 88 / 0400 529 252
onsd – fre 11–17 (lunch 12.30–13.30) lörd 10–14

-VI VÄRMER MÄNNISKOR-